

**BUDAÖRS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE**

**A 2023. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK
ELLÁTÁSÁRÓL**

Tartalomjegyzék

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira	3
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	5
2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	5
2.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás	6
2.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet	6
2.4. Települési támogatás	7
2.5. Életkezési kiegészítő támogatás	8
2.6. Születési támogatás	8
2.7. Gondozási támogatás	8
2.8. Lakbértámogatás	9
2.9. Gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény	9
2.9.1. Szünidei gyermekétkeztetés	10
2.9.2. Intézményi gyermekétkeztetés	11
2.10. Gyermek karácsonyi támogatása	11
2.11. Babaköszöntő csomag	12
2.12. Tanulmányi ösztöndíjak	12
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása	14
3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata	14
3.1.2. Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ	14
3.1.2.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	14
3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok	27
3.2.1. Bölcsőde	27
3.2.2. Ellátási és támogatási szerződések keretében biztosított ellátások	39
3.2.2.1. Gyermek átmeneti gondozása	39
3.2.2.2. Családok átmeneti otthona	39
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása	40
4.1. Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ	40
4.2. Egyesített Bölcsődei Intézmények	40
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gytv. előírásai alapján	41
6. Bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	43
6.1. A budaörsi gyermekkorú és fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása	43
6.1.1. A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők száma, az általuk elkövetett bűncselekmények	43
6.2. Budaörsi Rendőrkapitányság gyermekvédelemmel, prevencióval kapcsolatos tevékenysége	43
6.2.1. Család- és gyermekvédelemmel tevékenység, valamint a hozzátartozók közötti erőszak helyzetének bemutatása	43
6.2.2. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység értékelése, ezen belül a Rendőrség iskolai prevenció programjai	44
6.2.3. A kábítószer prevenció helyzete	44
6.2.4. Az oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel folytatott együttműködés helyzete	45
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek	46

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA

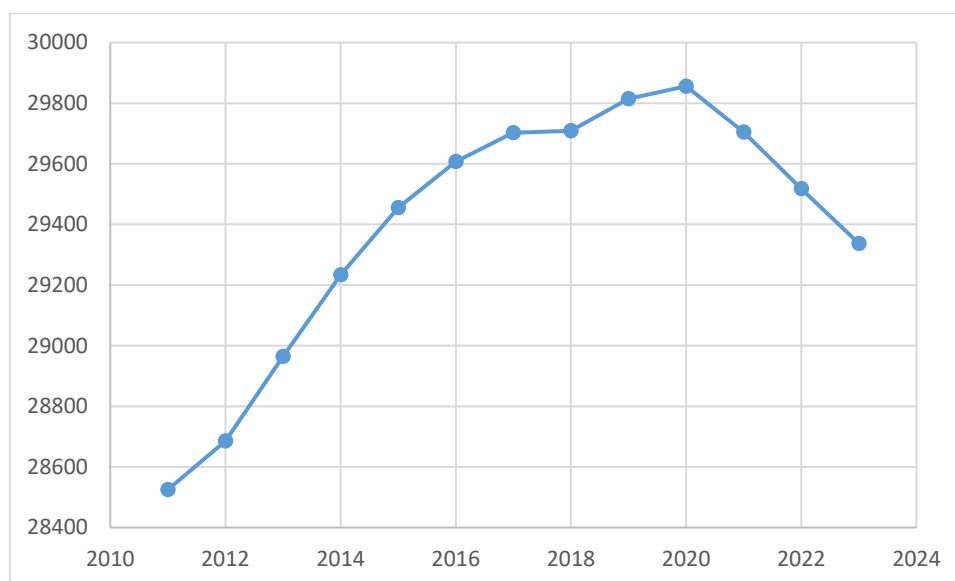
1.1 A település demográfiai mutatói

Budaörs népességszáma folyamatosan emelkedik, 2023. december 31-én 29 337 fő élt a városban. Az ellátórendszerek tervezése szempontjából döntő fontosságú a lakossági korösszetétel változásának nyomon követése.

A budaörsi gyermek és felnőtt népesség korcsoportok és nemek szerinti megoszlása 2023. december 31-ei adatok alapján:

KORCSOPORTOK	FÉRFI	NŐ	ÖSSZESEN
0 – 2 ÉV	357	376	733
3 – 5 ÉV	457	415	872
6 –14 ÉV	1673	1543	3216
15 – 18 ÉV	768	709	1477
19 – 59 ÉV	7788	7997	15785
60- ÉV	3087	4167	7254
ÖSSZESEN	14130	15207	29337

Budaörs népességszámának alakulása 2011-2023. között

Forrás: Helyi Vizuál regiszter

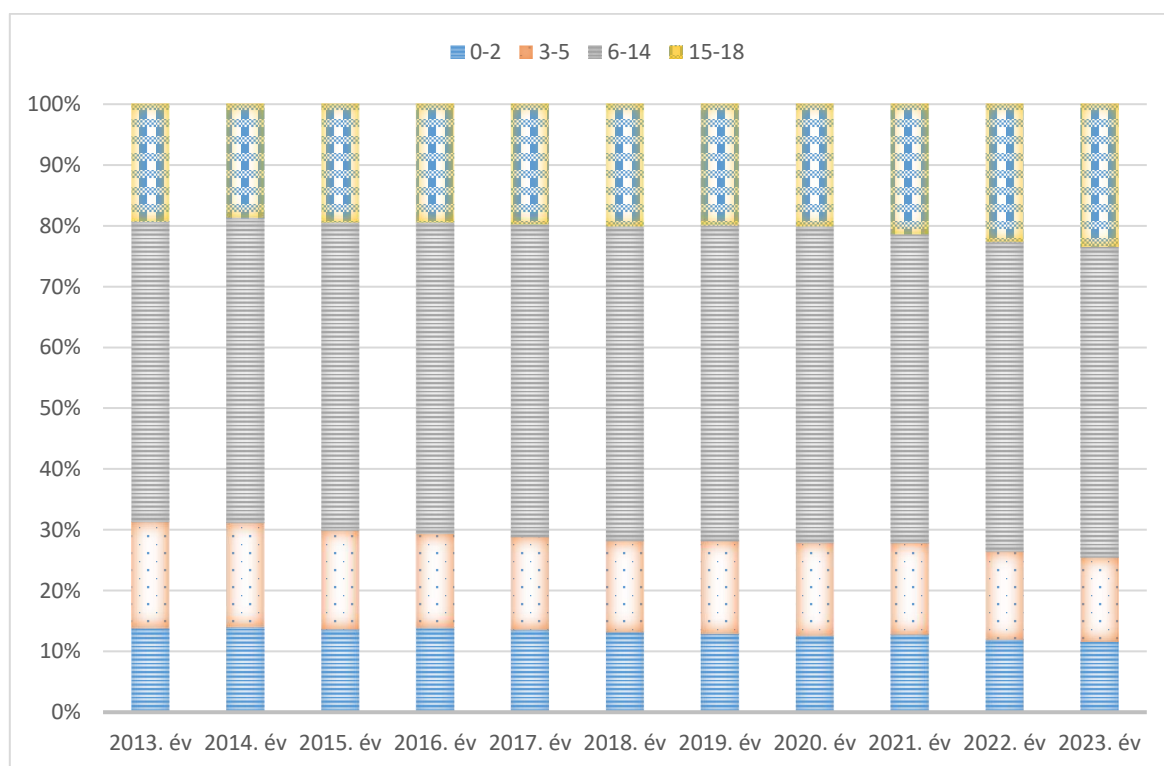
A lakosságszám 2017-ig erőteljesen nőtt, 2020-ig kisebb mértékben emelkedett, de inkább stagnált, majd nagy mértékben csökkenni kezdett a népességszám. Ennek több oka lehetséges, az egyik, hogy a családtámogatási rendszer támogatásai (kedvezményes lakáshitel támogatás, CSOK, babaváró támogatás) ösztönzőleg hatottak a jobb anyagi körülményekkel rendelkező családokra, hogy Budaörsön alapítsanak családot, itt vásároljanak lakást, építkezzenek. Ezt követően (2022-től) a meglévő családtámogatási rendszer kifutásával és a megnövekedett lakás- és telek-, valamint építőanyag árak miatt már egyre kevesebben engedhetik meg maguknak, hogy Budaörsön telepedjenek le. A másik fontos ok a pandémia magas halálozási aránya miatt az idős korosztály elhalálása.

KORCSPORTOK	2020. ÉV	2021. ÉV	2022. ÉV	2023. ÉV
0-2 ÉV	825	833	766	733
3-5 ÉV	1007	979	932	872
6-14 ÉV	3405	3297	3251	3216
15-18 ÉV	1323	1390	1544	1477
ÖSSZESEN	6560	6499	6404	6298

Forrás: Helyi Vizuál regiszter

A gyermekek korcsoportjai között az elmúlt négy év összehasonlításában fontos változások történtek. A gyermekek létszáma a 0-5 éves korcsoportban csökkenő tendenciát mutat, 6-14 évesek száma stagnál, a 15-18 éves korosztály létszáma szintén csökken.

0-18 éves korosztály összetételének változása 2013-2023. között

Forrás: Helyi Vizuál regiszter

Az elmúlt 10 év vonatkozásában elmondható, hogy a 0-5 éves korosztály száma 6%-kal csökkent és ugyanennyivel nőtt a 6-18 évesek korosztálya.

0-1 ÉVES GYERMEKEK SZÁMA (ÉV)	FŐ
2020	545
2021	539
2022	490
2023	441

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

BABAKÖSZÖNTŐ CSOMAGRA JOGOSULT GYERMEKEK SZÁMA (ÉV)	FŐ
2020	233
2021	256
2022	179
2023	187

Forrás: WinSzoc helyi nyilvántartó program

A fentiekből élesen kirajzolódik, hogy a helyi regiszterben a statisztikai adatok alapján, valamint a babaköszöntő csomagra jogosult – a gyermek születésekor valamelyik szülő bejelentett lakcíme Budaörsön található jogosultsági feltételnek megfelelő – gyermekek száma csökken.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 2023. január 01-jétől hatályba lépett módosítása kimondja, hogy mindenki magáért felelős. Az állam csak abban az esetben segít a rászorultakon, ha az egyén és családja, valamint az önkormányzat sem tud segítséget nyújtani. Kimondja, hogy a családoknak képességeik és lehetőségeik szerint kötelességük segíteni hozzátartozójukon.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 14. §-a értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekeket érintő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások megállapításának feltételeit a Gyvt. valamint, törvényi felhatalmazás alapján a Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 53/2013. (XII.21.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: helyi rendelet) szabályozza.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete Budaörs Város Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 1/2023. (II.24.) önkormányzati rendeletben az ellátottak pénzbeli juttatásaira 266 590 eFt, gyermekvédelmi intézmény működési (bölcsődék, család- és gyermekjóléti szolgálat) feladatok ellátására 1 121 000 eFt állt rendelkezésre.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (Gyvt. 19. § - 20/B. §)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult legyen

- az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és a Gyvt. 21/C. §-ában szabályozott szünidei gyermekétkeztetésnek,
- a pénzbeli támogatásnak,
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybe vételére. (védendő fogyasztó, tankönyvtámogatás, fiatalok életkezdési támogatása)

Abban az esetben lehet megállapítani a kedvezményt, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a szociális vetítési alap összegének 180%-át (51 300 Ft) ha a gyermeket egyedülálló szülő, más törvényes képviselő gondozza, a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, illetve a nagykorúvá vált gyermek esetén,
- egyéb esetben a nyugdíjminimum 165%-át (47 025 Ft),

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt. 19. § (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A kedvezmény jogán

- 2023. augusztus hónapban 6 000 Ft pénzbeli támogatásban 12 gyermek, fiatal felnőtt, 6 500 Ft pénzbeli támogatásban 8 gyermek, fiatal felnőtt részesült összesen 118 000 Ft összegben,
- 2023. november hónapban 6 000 Ft pénzbeli támogatásban 8 gyermek, fiatal felnőtt, 6 500 Ft pénzbeli támogatásban 1 gyermek, fiatal felnőtt részesült összesen 54 500 Ft összegben.

2023. évben 15 gyermek részére kérelmezte szülője, törvényes képviselője a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, ebből 3 kérelmet (4 gyermek) kellett elutasítani. Az elutasítások főbb oka a jogszabályban rögzített jövedelmi, vagyoni határ túllépése volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2023. december 31-én 6 család, 7 kiskorú gyermek, fiatal felnőttnek állt fenn. A 6 családból 3 szülő egyedülálló.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény vagyoni feltételei változatlanok maradtak, azonban a jövedelmi feltételeket módosították 2022. májusában, azonban az emelés mértékével is nagyon alacsony maradt a jogosultsági jövedelemhatár. A kérelmező családok többségében minimálbéres havi jövedelem és / vagy munkanélküliség van. A minimálbér évenkénti emelésével az alacsonyabb keresetűek jövedelme is minden évben növekszik, amelyet nem követ a jogalkotó a jövedelmi szabályok változásával. Ezért sok család kiesik a támogatásra való jogosultságból.

2.2. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha

- a) a gyermek tartására köteles, és
- b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

A kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege - gyermekekenként – a szociális vetítési alap összegének 22 százaléka (6 270 Ft).

A Gyvt. 20/B. § (4) bekezdése alapján a gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultsága

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában - az augusztus hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett -,
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett - pótlékot folyósít.

2.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2023. évben hátrányos helyzet fennállása 0 fiatal felnőtt, halmazottan hátrányos helyzet fennállása 1 gyermek részére került megállapításra.

Ez nem azt jeleneti, hogy Budaörsön nincsenek hátrányos helyzetű családok, hanem annyira alacsonyan van szabályozva a jövedelemhatár, hogy kiesnek az ellátásból.

Az önkormányzati helyi rendelet alapján az intézményi gyermekétkeztetés kifizetését a szülőknek gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény megállapításával tudjuk támogatni, valamint települési gyermekvédelmi támogatást tudunk megállapítani kieső jövedelem esetén.

2.4. Települési támogatás

Az önkormányzat képviselő-testülete

- a) rendszeres települési támogatást nyújt
 - aa) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
 - ab) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
 - ac) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
 - ad) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.
- b) rendkívüli települési támogatást nyújt a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. Azokat a személyeket indokolt részesíteni, az Szt. 45. § (4) bekezdésén túl, aki
 - ba) tartós betegség, baleset, orvosi kezelés vagy munkanélküliség miatt jelentős jövedelemkiesést keletkezik,
 - bb) a gyermek létfenntartása veszélyeztetve van,
 - bc) nyugdíjkifizetése valamely ok miatt késik (nyugdíjazás elhúzódása, rokkantsági fok megállapítása),
 - bd) létfenntartása, megélhetése valamilyen előre nem látható esemény, elemi kár miatt - önhibáján kívül – veszélyeztetve van, jövedelem-kiesése, váratlan többlet-kiadása keletkezik,
 - be) egyedülélő vagy öregségi, rokkantsági, vagy egyéb nyugdíjban részesül és a jövedelme nem éri el a szociális vetítési alap 300%-át (85 500 Ft),
 - bf) bűncselekmény sértettjeként anyagi segítségre szorul.

A települési támogatás pénzbeli formái:

- a) rendkívüli települési támogatás
 - krízishelyzetre támogatás,
 - **gyermekvédelmi támogatás,**
 - temetés költségeihez támogatás,
 - önkormányzati kamatmentes kölcsön

- b) rendszeres települési támogatás
 - lakásfenntartási támogatás,
 - gyógyszer-támogatás,
 - ápolási támogatás,
 - adósságcsökkentési támogatás

Gyermekevédelmi támogatás annak a gyermeket nevelő személynek adható, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 500%-át (142 500 Ft).

2023. évben 56 család, 128 esetben részesült a támogatásban.

2.5. Életkezdési kiegészítő támogatás

A helyi rendelet alapján az életkezdési kiegészítő támogatás a fiatalok önálló életkezdésének anyagi megalapozásához nyújtott összegű hozzájárulás.

Életkezdési kiegészítő támogatásra jogosult a gyermek, amennyiben:

- a) egyik szülője a gyermek születését megelőzően legalább 12 hónapja Budaörsön bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, és életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él, valamint
- b) a 2005. évi CLXXIV. törvény 3. §-a szerinti Start-számlát a szülő megnyitotta.
- c) a gyermeket nevelő családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft) feltéve, hogy vagyonnal nem rendelkezik.

Az életkezdési kiegészítő támogatást a szülő a gyermek születését követő egy éven belül igényelheti. A határidő elmulasztása jogvesztő.

A támogatás gyermekenkénti összege 50 000 Ft.

2.6. Születési támogatás

A helyi rendelet alapján a születési támogatás a gyermek születésekor, a gyermek neveléséhez nyújtott összegű hozzájárulás.

Születési támogatásra jogosult a 2006. január 01. napja után született gyermeket saját háztartásában nevelő, szülő/törvényes képviselő, amennyiben

- a) legalább az egyik szülő – a gyermek születésekor, és a gyermek születését közvetlenül megelőző 12 hónapban – megszakítás nélkül Budaörsön bejelentett lakóhellyel, vagy ennek hiányában bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, és életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él, továbbá
- b) a gyermeket nevelő családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft), a gyermeket egyedül nevelő szülő esetén a szociális vetítési alap 500%-át (142 500 Ft), feltéve, hogy a vagyonnal nem rendelkezik.

A születési támogatást a szülő a gyermek születését követő 6 hónapon belül igényelheti. A határidő elmulasztása jogvesztő.

A támogatás gyermekenkénti összege 50 000 Ft.

2.7. Gondozási támogatás

A helyi rendelet alapján a gondozási támogatás azon családoknak nyújtott támogatás, akik saját háztartásukban iker vagy többes ikergyermekek gondozását végzik.

Gondozási támogatásra jogosult a család, amennyiben

- a) a szülő(k) Budaörsön állandó bejelentett lakóhellyel rendelkeznek, valamint
- b) a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft).

A gondozási támogatást a szülő a gyermekek születését követően igényelheti a gyermekek egy éves koráig. A támogatás a kérelem benyújtása hónapjának első napjától kerül megállapításra. A megállapításának további visszamenőleges hatálya nincs.

A gondozási támogatás a gyermekek 12 hónapos koráig állapítható meg.

A gondozási támogatás összege családonként havonta

- 2 ikergyermek esetén 60 000 Ft.
- 3 ikergyermek esetén 90 000 Ft
- 4 vagy több ikergyermek esetén 120 000 Ft.

2023-ban 3 szülő részére születési támogatás, valamint 1 iker gyermekes család részesült gondozási támogatásban.

2.8. Lakbértámogatás

A helyi rendelet alapján lakbértámogatásra jogosult a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonban lévő, Budaörs Város Közigazgatási területén bérelt lakásban élő gyermeke(ke)t eltartó család amennyiben az alábbi együttes feltételeknek megfelel:

- a) a kérelem benyújtásának időpontjában legalább egy éve Budaörs Város közigazgatási területén életvitelszerűen lakik és bejelentett lakcímmel rendelkezik,
- b) bérelt lakásának mértéke nem haladja meg
 - ba) 3 személyig 2 lakószobást, illetve 1+2 félszobás lakást, amelynek alapterülete nem nagyobb 65m²-nél,
 - bb) 3 személy felett személyenként további 20 m² vehető figyelembe,
- c) a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft),
- d) vagyona nincs.

A lakbértámogatás alapjául szolgáló lakbér felső mértéke 170 000 Ft. A támogatás havi összege 30 000 Ft.

2023. évben 7 család részére állapítottuk meg a támogatást.

2.9. Gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezmény

A Gyvt.-ben biztosított normatív kedvezményen túl a helyi rendelet alapján további 50%-os étkezési díjkedvezményt kell biztosítani,

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után,
- b) a három vagy többgyermekes családoknál gyermekenként,
- c) tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után,

feltéve, hogy a b) és c) pont esetében a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft) feltéve, hogy a családnak vagyona nincs.

Amennyiben a gyermeket gondozó családban a gyermek a Gyvt.-ben biztosított normatív kedvezményre valamint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult és családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) a szociális vetítési alap 400%-át (114 000 Ft),
- b) ha a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza a szociális vetítési alap 500%-át (142 500 Ft), feltéve, hogy a családnak vagyona nincs.

a gyermek, tanuló 100%-os mértékű étkezési díjkedvezményre jogosult.

2023. évben 51 gyermek részére állapítottuk meg a kedvezményt.

2.9.1 Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Budaörs Város Önkormányzata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben és a helyi rendelet alapján gyermekétkeztetési térítési díj-kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek részére is ingyenesen biztosította 2023. évben a szünidei gyermekétkeztetést.

A gyermekétkeztetést a Julienne Kft. végezte. Az étkezés helyszíne a tavaszi szünetben a Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskola, nyáron a Budaörsi Herman Ottó Általános Iskola, télen az Illyés Gyula Gimnázium volt. Az őszi szünet a tanév rendjéről szóló rendelkezés szerint elmaradt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa naponta felügyelte az ebéd kiosztását.

Az állam a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését támogatta, a további költséget az önkormányzat saját költségvetése terhére biztosította.

2023. évben a szünidei gyermekétkeztetésben részt vett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak és a helyi rendelet alapján gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülő gyermekek létszámát, az adagszámot és az étkeztetés költségét az alábbi táblázat mutatja:

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek	Gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülő gyermekek	Étkezési napok száma	Adagszámok	Egy ebéd ára Ft	Költség (ebéd, kiszállítás, csomagolás) Ft
Tavaszi	2	4	2	12	1 043	14 783
Nyári	4	17	54	1 007	1 043	1 240 524
Őszi	1	4	4	20	1 043	24 638
Téli	1	4+4	8	44	1 043	54 203

2023. évben a szünidei gyermekétkeztetés keretében étkeztetett hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát, adagszámát és az étkeztetés költségét az alábbi táblázat mutatja:

	hátrányos helyzetű gyermekek	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	Étkezési napok száma	Adagszámok	Egy ebéd ára Ft	Költség (ebéd, kiszállítás, csomagolás) Ft
Tavaszi	0	0	0	0	0	0
Nyári	0	3	54	162	1 043	168 966
Őszi	0	0	0	0	0	0
Téli	0	0	0	0	0	0

Intézményi gyermekétkeztetés

Gyvt. 21/B. § rendelkezései szabályozzák az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést. A 2023. évben a budaörsi iskolákban étkezést igénybe vevő gyermekek számát mutatja az alábbi táblázat:

	Ingyenes étkező (fő)		Kedvezményes étkező (fő)	Nem részesül ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben (fő)	Összesen (étkező iskolánként)
	Gyvt. alapján	ÖK-i rendelet alapján			
1. sz. Iskola	7	11	230	392	640
Bleyer	15	6	187	332	540
Árpád utca	13	3+1	23	0	40
Herman	7	7	189	272	475
Kesjár	2	3	185	233	423
Illyés	1	0	162	218	381
Összesen (étkezők száma kedvezmény szerint)	45	31	976	1447	

Forrás: Budaörsi Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Iroda

2023. évben a budaörsi óvodákban étkezést igénybevevő gyermekek számát mutatja az alábbi táblázat:

Óvoda megnevezése	Kedvezmények az intézményi gyermekétkeztetésben					Nem részesül ingyenes étkeztetésben
	Rgyvk részesül	Tartósan beteg, fogyatékos van a családban	Három vagy több gyermek van a családban	Szülői nyilatkozat alapján	Nevelésbe vették	
Pagony Óvoda	0	2	35	9	0	87
Kincskereső Óvoda	0	7	33	16	0	77
Mákszem Óvoda	0	8	20	40	0	62
Rózsa Utcai Óvoda	2	14	51	22	0	115
Csillagfűrt Óvoda	0	9	27	28	1	62
Vackor Óvoda	2	2	33	14	0	56
Csicsergő Óvoda	0	4	30	22	0	72
Holdfény Utcai óvoda	0	7	26	5	0	64
Zippel-Zappel Óvoda	0	3	26	12	0	57
Kamaraerdei Óvoda	0	8	16	10	0	53
Összesen:	4	64	297	178	1	705

Forrás: Bölcsődei adatszolgáltatás

2.10. Gyermekek karácsonyi támogatása

Annak a gyermeknek, akinek tárgyév december 1-jén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll minden év december hónapjában az önkormányzat egyszeri, gyermekenként 10 000 forint pénzbeli támogatást folyósít. 11 gyermek részesült a támogatásban.

2.11. Babaköszöntő csomag

A helyi rendelet alapján Babaköszöntő csomagra jogosult az a gyermek, aki 2013. július 1-jét követően született és a gyermek születésekor legalább egyik szülője életvitelszerűen Budaörs város közigazgatási területén él és bejelentett lakcímmel rendelkezik.

A babaköszöntő csomag természetbeni támogatás, mely gyermekruházatot tartalmaz.

2023. évben 187 gyermek volt jogosult a csomagra.

2.12. Tanulmányi ösztöndíjak

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete 32/2007. (IX.24.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: rendelet) a **tanulmányi ösztöndíjakról** szóló rendeletének a hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a célja. Az ösztöndíj odaítélése pályázati úton általános iskola 6-8. évfolyamán, középfokú oktatásban, külföldi tanulmányutakhoz, illetve a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva történik.

o **Közzoktatási ösztöndíj**

A rendelet 8. §-a szabályozza a közzoktatási intézményben tanulók ösztöndíját:

A helyi rendelet szerint közzoktatási ösztöndíjban részesülhet az a tanuló,

- a) aki az általános iskola 6-8. évfolyama, szakiskola, gimnázium, illetve szakközépiskola nappali képzésében folytat tanulmányokat, és az előző tanév folyamán **a tanulmányi átlaga 3,8-5,0 közötti, és**
- b) akinek családjában **az egy főre jutó havi jövedelem** nem haladja meg a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér kötelező legkisebb összegének (minimálbér) 60%-át (tárgyévben: 160 080 Ft), gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a 70%-át (tárgyévben: 186 760 Ft).

A pályázatokat a Szociális és Egészségügyi Bizottság bírálja el.

o **Bursa Hungarica Önkormányzati Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat**

A rendelet 10. §-a szabályozza:

Bursa ösztöndíjban részesülhet a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet) 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató, akinek háztartásában

- a) az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér kötelező legkisebb összegének (minimálbér) 60%-át (139 200 Ft), és
- b) vagyonnal saját maga és családja nem rendelkezik.

A Bursa ösztöndíj adott évi fordulójának pályázatát, az oktatásért felelős miniszter által meghirdetett pályázathoz való csatlakozást követően, az országos pályázati felhívásban meghatározott időszakra a Bizottság hirdeti meg, melyet a helyben szokásos módon közzétesz.

o **Külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz való hozzájárulás**

A Külföldi ösztöndíj az államilag elismert külföldi felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokhoz nyújtott egyszeri, egyösszegű, vissza nem térítendő támogatás.

Külföldi ösztöndíjban részesülhet az 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése által meghatározott tanulmányokat folytató hallgató

- a) akinek családjában az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladja meg a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított személyi alapbér kötelező legkisebb összegének (minimálbér) 60%-át (139 200 Ft), és
- b) vagyonnal saját maga és családja nem rendelkezik.

Bursa Hungarica Ösztöndíjban 2023. évben 3 fő, közoktatási ösztöndíjban 12 fő részesült. Külföldi ösztöndíjra pályázatot nem nyújtottak be.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATA

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

Az alapellátás feladata a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárása és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentése.

3.1.2. ESÉLY SZOCIÁLIS TÁRSULÁS SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT (Készült: Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ beszámolója alapján)

3.1.2.1. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a településen élő segítségre szoruló ügyfelek életvezetési képességének megőrzése, helyreállítása, a további problémák kialakulása megelőzése, krízishelyzet elhárítása.

A szolgáltatásba bevont – jelzést követően megkeresett vagy segítséget kérő - ügyfelek a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről teljes körű tájékoztatásban részesülnek, majd sor kerül az első interjúra és a probléma definiálására. Ezt követően családsegítő munkatársaink felajánlják az igénybe vehető szolgáltatásokat, majd a közösen megfogalmazott cselekvési terv alapján megkezdik az együttműködést.

Családsegítés

A családsegítés olyan általános, mindenki számára hozzáférhető szociális alapszolgáltatás, mely életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött, önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A beérkezett jelzések alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adóssághalmozással és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élőket, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-

problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,

- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával kell, hogy segítse a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét, a családban történő nevelésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A 2016. január 1-én életbe lépett 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet értelmében a család- és gyermekjóléti szolgálat beavatkozási lehetőségei az alapellátás keretében kezelhető problémák körére korlátozódik, a hatósági intézkedések szakmai feladatai a járási család- és gyermekjóléti központokra hárulnak.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszerhez tartozó személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében, kezdeményezni
 - egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét
 - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
 - egészségügyi ellátások igénybevételét,
 - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A szociális segítő folyamat

A szolgáltatásba bevont – jelzést követően megkeresett vagy segítséget kérő - ügyfelek a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről teljeskörű tájékoztatásban részesülnek, majd sor kerül az első interjúra és a probléma definiálására. Ezt követően családsegítő munkatársaink felajánlják az igénybe vehető szolgáltatásokat, majd a közösen megfogalmazott cselekvési terv alapján megkezdik az együttműködést.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai

- szociális segítő tevékenység
- információnyújtás
- ügyintézés
- közvetítés más szolgáltatások felé
- életvezetési-, nevelési tanácsadás
- álláskeresési-, képzési tanácsadás, álláskereső klub
- családi gazdálkodási-, hátralék- és adósságkezelési tanácsadás
- mentálhigiénés tanácsadás (egyéni és családi konzultáció)
- jogi tanácsadás
- pszichológiai tanácsadás
- közösség szervezés (csoportok, klubok, szabadidős tevékenységek, tábor)
- egyéni iskolai felzárkóztatás, beilleszkedés segítése
- adománygyűjtés, adományközvetítés

A család- és gyermekjóléti szolgálat egyéb tevékenységei

- környezettanulmányok készítése (Szociális és Egészségügyi Iroda, Gyámhivatalok, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatok, Bíróság, Kórházak, Gyermekjóléti Szolgálatok, Központok stb. részére)
- észlelő- és jelzőrendszer működtetése
- jelzések fogadása és kivizsgálása
- hatósági intézkedések szükségességének jelzése
- együttműködés a jelzőrendszer intézményeivel, tagjaival
- családlátogatás
- hivatalos ügyintézés, levelezés
- nevelési-gondozási terv alapján a Központ által szociális segítő tevékenységbe bevont ügyfelek segítése a hatósági intézkedés megszüntetése és/vagy visszagondozás céljából
- információnyújtás a társszervek felé
- dokumentáció vezetése
- szünidei gyermekétkeztetés lebonyolítása
- prevenció
- egyéni fejlesztés, korrepetálás

Igénybevétellel és ügyfélforgalommal összefüggő adatok
Forgalmi adatok
 2023.

Település	Igénybevevők együttműködési megállapodás (fő)	Egyszeri tanácsadást, szolgáltatást igénybe vevők (fő)	Egyéni gondozási nevelési terv megvalósításába központ által bevonva (fő)*
Budaörs	185	568	14

* Hatósági intézkedés (védelembe vétel, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel) alatt álló kiskorúak és családjaiknak a Család- és Gyermekjóléti Központ illetve a Gyámhatóság előírásainak megfelelő gondozása, tekintettel arra, hogy az esetmenedzserek szociális segítő tevékenységet nem folytathatnak. Ezek a kiskorú ügyfelek és családjaik az ügyfélforgalomba nem számolhatók bele.

Jelzések száma
 2023.

Település	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Összesen
Budaörs	141	26	167

Alapellátási együttműködés keretében gondozott családok száma
 2023.

Település	Családok száma
Budaörs	86

Együttműködési megállapodás keretében alapellátott ügyfelek életkori megoszlásában
 2023.

Életkori megoszlás	Igénybevevők száma
	Budaörs
0-2	7
3-5	5
6-13	44
14-17	22
<i>Kiskorúak összesen:</i>	78
18-24	13
25-34	18
35-49	53
50-61	18
62 +	5
<i>Nagykorúak összesen</i>	107
Összesen	185

*Alapellátott ügyfelek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása
2023.*

Gazdasági aktivitás	Igénybe vevők száma
	Budaörs
Foglalkoztatott	77
Munkanélküli	14
Inaktív	29
<i>ebből nyugdíjas</i>	4
<i>ebből 15 éves vagy idősebb tanuló</i>	17
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	65
Összesen	185

*Alapellátott családok száma elsődleges probléma szerint
(a táblázat a kapcsolatfelvételtkor a családnál elsődlegesen megjelenő problémákat tartalmazza)
2023.*

Problématípus	Budaörs*
Életviteli problémák	18
Családi-kapcsolati konfliktus	22
Elhanyagolás (fizikai, lelki)	8
Bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	3
Gyermeknevelési probléma	2
Beilleszkedési nehézség	0
Magatartás- és teljesítményzavar	8
Mentális betegség	23
Szenvedélybetegség (alkohol-, kábítószer-, játékfüggőség)	0
Anyagi, lakhatási problémák	2
Ügyintézésrel kapcsolatos	1
Összesen	86

*család

*Alapellátott családoknál megjelenő problémák halmozott jellemzői
(a táblázat a családnál az együttműködési folyamat során felderített problémákat tartalmazza)
2023.*

Problématípus	Budaörs*
Életviteli problémák	45
Családi-kapcsolati konfliktus	55
Elhanyagolás (fizikai, lelki)	20
Bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	3
Gyermeknevelési probléma	19
Beilleszkedési nehézség	0
Magatartás- és teljesítményzavar	20
Mentális betegség	58
Szenvedélybetegség (alkohol-, kábítószer-, játékfüggőség)	0
Anyagi, lakhatási problémák	14
Ügyintézással kapcsolatos	60
Összesen	312

*család

*Új gyermekvédelmi gondozási esetek a kapcsolatfelvétel módja szerint
2023.*

Kapcsolatfelvétel módja	Kapcsolatfelvétel száma
	Budaörs
Önkéntes - gyermek kezdeményezésére	0
Önkéntes- szülő kezdeményezte	8
Önkéntes a gyermek, a szülővel közösen kezdeményezte	0
Család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ által kezdeményezett	5
Jelzőrendszer által kezdeményezett	35
Gyámhatóság által kezdeményezett	1
Összesen	49

Veszélyeztetett kiskorúak

A Gyvt. 6. § (5) bekezdése nevesíti a gyermeknek az Alaptörvényből levezethető, minden embert megillető jogát, miszerint joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak. Míg a (6) bekezdés kitér arra, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen továbbá, hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia. A Gyvt. 6. § (1) bekezdése szerint a gyermeket megilleti a saját családi környezetében való nevelkedés, azonban a Gyvt. 7. § (1) bekezdése szerint, ha az a gyermek érdeke, a törvényben meghatározott esetekben és módon elválasztható családjától, szüleitől.

Amennyiben a saját családi miliő nem megfelelő, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét nem szolgálja, a jogszabályban meghatározott intézmények, szervek vagy személyek jogosultak és kötelesek közbelépni, és a gyermeket védelembe helyezni.

Ezen jogok érvényesítése a gyermekvédelmi rendszer és ezen belül a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata.

A veszélyeztetettség megszüntetésével kapcsolatos feladatok, folyamatok

A Szolgálattal kapcsolatban lévő szülők folyamatos támogatást kapnak a gyermek(ek) gondozásának, ellátásának és nevelésének megszervezésében. Különböző szolgáltatások biztosításával (pszichológiai-, mentálhigiénés-, nevelési tanácsadás, pár/családkonzultáció, mediáció) a családban jelentkező működési zavarok megszüntetéséhez, a családi konfliktusok megoldásához járul hozzá a gyermekvédelem. Egyes esetekben, a körülmények alapos feltárása és a gyermekkel kapcsolatban lévő hozzátartozók, szakemberek bevonása után mérlegelésre kerül, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

Azokban az esetekben, ha a család nem működik együtt és a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg az alapellátás keretén belül, akkor esetkonferencia kerül összehívásra, melyen részt vesznek a szülők, a Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere és a gyermekekkel foglalkozó szakemberek, valamint a folyamatba bevonható támogató személyek. Ha a probléma részletes megvitatását és a megoldások keresését követően is fennáll a hatósági intézkedés kezdeményezésének szándéka, úgy javaslatként a Szolgálat megküldi iratanyagát a járási Család- és Gyermekjóléti Központ felé, aki együttműködik a gyámhatósággal.

Amennyiben a gyermek életét, testi-, lelki épségét közvetlen súlyosan veszélyeztető helyzet áll elő, úgy Szolgálatunk közvetlenül is tehet ideiglenes elhelyezésre vonatkozó javaslatot a Gyámügyi és Igazságügyi Osztály felé. Ebben az esetben – a közvetlen veszély megszüntetése érdekében – a gyermeket 30 napra kiemelik a családból. Ez alatt megtörténnek a szükséges szakértői vizsgálatok, melyek eredményeképpen a gyermek vagy visszakérül a vérszerinti családba, vagy nevelésbe vétel keretében a gyermekvédelmi szakellátás gondoskodásába kerül.

A veszélyeztetettség megszüntetése minden esetben a szakmai etikai szabályok és a hatályos protokollok betartása mellett, a szociális munka eszközeivel, módszereivel történik.

Hatósági intézkedések

A hatósági intézkedés megindítását alátámasztó főbb okok:

- Elhanyagolás – fizikai/érzelmi /oktatási-nevelési
- Bántalmazás – fizikai / érzelmi /szexuális
- Igazolatlan iskolai mulasztás
- Szülő életviteléből / szülő személyiségéből fakadó problémák
- Gyermek önmagát veszélyeztető magatartása
- Szülői kapcsolattartással összefüggő veszélyeztetés

Hatósági intézkedések formái:

- Védelembe vétel
- Családba fogadás
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Nevelésbe vétel

*Veszélyeztetettség és hatósági intézkedések
2023.*

Veszélyeztetettség és hatósági intézkedések	Budaörs
Családok száma, amelyekben veszélyeztetett kiskorúak élnek	105
Hatósági intézkedésben jogerősen érintett gyermekek száma a Szolgálat tevékenységi körében	24
Hatósági intézkedés kezdeményezése céljából Központ felé továbbított esetek (védelembé vétel, családba fogadás, nevelésbe vétel) száma	12
Közvetlen hatósági intézkedésre (ideiglenes hatályú) javasolt esetek száma	2

Átmeneti gondozás

A gyermekek átmeneti gondozása feladatát Budaörs Város Önkormányzata a Fészek Gyermekvédő Egyesület Gyermek Átmeneti Otthonával, 1 fő férőhely biztosítására kötött ellátási szerződéssel teljesíti. A Fészek Gyermekvédő Egyesület Gyermek Átmeneti Otthona a krízishelyzetbe került családok gyermekeit fogadja be átmeneti jelleggel. Budaörs Város Önkormányzata a Baptista Menedék Szolgálat és az Oltalom Karitatív Egyesülettel kötött ellátási szerződés keretében biztosítja a rászoruló családok átmeneti otthonban történő elhelyezését, megsegítését.

Válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása, amelyet a Védőnői Szolgálattal szorosan együttműködve végzünk. Jogszabályi kötelezettségünknek eleget téve minden esetben tájékoztattuk az anyát az őt megillető jogokról és kötelességeiről, támogatásokról és ellátásokról, valamint a magzatot megillető jogokról. Mindegyik édesanyát segítettük az ügyintézéseinkben, a támogatásokhoz, ellátásokhoz való hozzájutásban, a születendő gyermek számára megfelelő lakókörnyezet kialakításában, lakhatásuk megoldásában.

A születendő gyermeke felnevelését vállalni nem tudó, válsághelyzetben lévő várandós anya tájékoztatást kap a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek elérhetőségeiről.

Az alapellátás keretében történő gondozás célja a várandós segítése és a magzati élet tiszteletben tartása és védelme.

Családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ keretein belül

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) a gyermekek érdekeinek és jogainak figyelembevételével a legfontosabbnak tartja, a gyermekek vér szerinti családban történő nevelkedését. Ennek érdekében, különböző támogatások széles körét biztosítja a családok és a gyermekek számára és csak utolsó eszközként teszi lehetővé a családból való kiemelését. Azonban ebben az esetben is kiemelt feladatként határozza meg a családok képessé tételét arra, hogy a gyermekek visszagondozása lehetővé váljon.

A Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés bc) pontja értelmében a család és gyermekjóléti központ esetmenedzsere, a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítő munkát koordinál és végez. Az esetmenedzser a segítő folyamatba bevonja a család és gyermekjóléti szolgálat családsegítőjét, hogy a vérszerinti család körülményeit

alkalmassá tegyék (nevelési, - gondozási képességek fejlesztése, segítő beszélgetés, érdekérvényesítés erősítése, munkahelykeresés, stb.) a gyermek vérszerinti családba történő visszagondozására.

2023. évben a területileg illetékes HÍD Család és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ 14 nevelésbe vett gyermek (5 család) esetében kérte fel a budaörsi Szociális és Gyermekjóléti Központot gondozási feladatok ellátására.

Két családból (4 gyermek) három szülő elköltözött, lakóhelyüket nem adták meg sem a családsegítőnek, sem az esetmenedzsernek, telefonszámukat megváltoztatták, a gyermekeket nem látogatták.

Egy családnál (6 gyermek) a szülők különváltak, az anya elköltözött, az apa pedig nem működik együtt a Szolgálattal.

Egy családnál (2 gyermek), ahol az édesanya egyedül maradt, együttműködik a családsegítővel, egyik gyermekének megszűnt a nevelésbe vétele, másik gyermeke utógondozói ellátásban van, akit rendszeresen látogat és rendszeres az időszakos kapcsolattartás is.

Egy édesanya (2 gyermek) látszólagosan együttműködik, amikor segítségre van szükséges, akkor jelentkezik, azonban az életvitelén a segítség ellenére sem tud változtatni.

2023. év tapasztalatai

Általános tapasztalatok

2021. július 1-jétől bevezették a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszert, mely a mai napig nem csökkentette az alapellátásban dolgozók adminisztrációs terheit. Az adatrögzítés során sokszor nem tudjuk az ügyfeleket rögzíteni, mert a Magyar Államkincstár által rögzített adatok nem egyeznek meg a személyi igazolvány és/vagy a lakcímkártya és a TAJ kártya adataival. Ezekben az esetekben elektronikus levelezés történik, mely napokat vesz igénybe az adatok egyeztetéséhez és rögzítéséhez. Az intézmények közötti esetátadás nem működik ezen a rendszeren keresztül, ezért az ügyfelek más illetékességi területre költözése esetében továbbra is papír alapon kell megküldeni az iratanyagot. A Gyámügyi Osztály felé történő hatósági kezdeményezés esetén sem működik az informatikai rendszeren keresztül történő kapcsolattartás, ezért minden esetben papír alapon kéri be az intézkedéshez szükséges iratanyagot.

Az elmúlt évet is a válság jellemezte, a megélhetési költségek 2021-től kezdődő emelkedése 2022-ben jelentősen felerősödött, majd 2023-ban enyhén, de csökkent. A Policy Solutions minden kutatásában, a magyarok által érzékelt problémalistán továbbra is a megélhetés magas költségeit nevezték meg az első helyen. A megkérdezettek 46%-a anyagi helyzetében romlást érzékelt. A kutatás következtetése, hogy a 2023-as megélhetési válság, az elmúlt egy év gazdasági folyamatai még szélesebb körben érintették a társadalmat, mint a pandémia alatti gazdasági nehézségek. Az alacsonyabb végzettségűeket nagyobb arányban érintette a gazdasági helyzet romlása.

A megélhetési költségek növekedése azt jelentette, hogy a rendelkezésre álló jövedelmek nagy részét alapvető árukra és szolgáltatásokra kellett költeni, melyek árai nagyobb mértékben növekedtek, mint a nem alapvető termékeké, pl.: az áram ára több mint ötszörösére, a gáz ára több mint hatszorosára emelkedett.

Az anyagi jellegű problémák szakmai szempontból is problémát jelentenek, mert a legtöbb esetben a Maslow-piramis, az egymásra épülő emberi szükségletek hierarchiája szerinti alsó szintjének kielégítését kell megoldani, és csak ez után következik a magasabb szintű szükségletek kielégítése, mely csak a távoli jövőben képzelhető el.

Anyagi problémák esetében a szolgálathoz fordultak ruha, bútor és élelmiszer adományért, mely a tavalyi évre is jellemző volt. Szolgálatunk családsegítői az év folyamán folyamatosan közreműködtek az adományok kiosztásában és közvetítésében.

A megváltozott, nehezített körülmények ellenére a feladatok megszervezését és ellátását segítette munkatársaink magas szociális érzékenysége, kitartása, szakmai tudása, tapasztalata és a támogató munkahelyi légkör.

Az idei évben is probléma volt a külön élő szülővel való kapcsolattartás megnehezítése miatt kialakult, folyamatos konfliktus. A szülők az egyéni érdekeiket előtérbe helyezve nem veszik észre, hogy súlyosan veszélyeztetik a gyermek egészséges érzelmi és erkölcsi fejlődését, bizonytalanságot, zavart (pszichés és szomatikus tüneteket) okozva. Az egymással folytatott harcok közben nem látják, hogy gyermekük életében az anya és az apa is egyaránt fontos, hiszen mindkettőjük feladata (akár együtt élnek, akár nem) gyermekeik felnevelése, fejlődésük támogatása. A támogató családi környezet, a gondoskodó, meleg, bizalommal teli kapcsolat a szülőkkel, biztosítja gyermekük egészséges lelki fejlődését.

Budaörsi feladatellátás

A 2023. évben alapellátás - önkéntes együttműködés - keretében 86 családdal (185 fő), egyéb egyszeri ügyintézés keretében 312 családdal (597 fő) foglalkozott a család és gyermekjóléti szolgálat. Az együttműködési megállapodással végzett munka során az ügyfelek döntő többsége a 6-17 éves és a 35-49 éves korosztályból került ki.

Az együttműködési megállapodással nem rendelkező ügyfelek elsősorban ügyintézésben, információnyújtásban, ellátásszervezésben és jogosultságaik megszerzésében kérték a segítséget, mely csoportban is felülreprezentált volt a 35-49 év közötti korosztály, valamint a 62 év felettiek.

A HÍD Szociális, Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat 22 együttműködésre kötelezett családdal (29 gyermek) kapcsolatban írt elő feladatot a szolgálat számára.

A 2023. évben továbbra is sikerült megőrizni és megerősíteni a munkatársak és a jelzőrendszer tagjai között a szakmai együttműködést, az együtt gondolkozást, az egymást erősítő, támogató szemléletet.

Együttműködési megállapodás nélkül is nyújtottunk segítséget (597 fő) tanácsadással, információnyújtással a nagykorú, egyedülálló és/vagy idős személyeknek, melyek egyszeri, vagy többszöri találkozást is jelentettek.

Az intézményünk felé jelzett gyermektelen felnőttek (különösen az idős és/vagy beteg személyek) esetében sokszor nem került sor a gondozási folyamatra, mert az együttműködést nem vállalták. A szolgáltatás igénybevételére azonban nem kötelezhetők, ezért csak önkéntes együttműködés esetén tudjuk az ellátást biztosítani. Ezek az esetek a 35-49 éves korosztályban az álláskeresést, önéletrajz megírását és az anyagi jellegű problémák miatti segély kérelem benyújtását jelentették.

Az anyagi jellegű problémák megoldásában kérték ügyfeleink legnagyobb arányban a segítségünket, melyet célirányosan, a hiányállapotok kielégítésére irányuló segítségnyújtással oldottunk meg. Az alacsony jövedelem miatt jellemzően az alapvető szükségletek kielégítésének hiányáról volt szó, továbbá a felhalmozott közüzemi tartozások megfizetéséhez kértek segítséget. Szolgálatunk családsegítői minden esetben igyekeztek teljes körű tájékoztatást nyújtani a szociálisan rászoruló személyeknek a szociális, gyermekvédelmi, egészségügyi, családtámogatási és egyéb helyi ellátásokról és azok igénybevételéről.

Napjainkban a mentális zavarok gyakorisága folyamatosan emelkedik, a magyar lakosság 38%-át (európai Roamer vizsgálat, SOTE Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikája) érinti valamilyen mentális betegség, mely illetékességi területünkön a gyermekek és a felnőttek körében egyaránt gyakori. Nagyon fontos lenne, hogy az érintett minél hamarabb orvoshoz forduljon, és ebben a környezet szerepe legalább annyira fontos, mint a betegé. Sajnos sok esetben látjuk azt a megélést, hogy a gyengeség jeleként fogják fel a kliensek, hogy orvoshoz vagy pszichológushoz forduljanak a „lelki problémákkal” segítséget kérni.

Általában akkor kerülnek az emberek az ellátórendszer látókörébe, amikor környezetük, családjuk már nem tudja kezelni a kialakult helyzetet. Kapcsolati hálójuk beszűkül, a korábbi ismerősök egy része eltűnik az életéből, új környezetében pedig elsősorban a segítő szakemberek lesznek jelen.

Ebben a helyzetben fontos a szociális kapcsolatok (család, barátok) feltérképezése, akik bevonhatók a segítő folyamatba.

A Vadaskert Alapítvány a Gyermekek Lelki Egészségéért foglalkozik a Budaörs területén élő gyermekek pszichiátriai kezelésével, azonban a kivizsgálásra -a kapcsolatfelvétel után- minimum egy hónapot kell várni. Amennyiben a gyermeknek terápiára van szüksége, akkor akár több hónap is eltelik annak elkezdéséig.

A Budaörs területén élő felnőtt lakosság pszichiátriai ellátását a Budaörsi Egészségügyi Központban két szakember látja el, alacsony óraszámban. Amennyiben a rendelési időn kívül merül fel mentális probléma, akkor a betegeknek a Szent Rókus Klinikai Tömb – 1085 Gyulai Pál utca 2. szám alatt kapnak segítséget, mely információt hosszú utánjárással tudtuk megszerezni.

A pszichiátriai betegségekben az érintettek száma egyre inkább növekszik, az ellátórendszer nem fejlődik és túlterhelt, melyet még az orvos és szakszemélyzet hiánya is terhel.

2023. év folyamán 86 családdal működött együtt a szolgálat alapellátás keretében, ők elsősorban életviteli, nevelési problémáik és családi konfliktusok miatt kerültek a Szolgálat látókörébe. Többségük esetében hosszú távú segítségnyújtásra van szükség, őket a jelzőrendszeri tagok segítségét is igénybe véve folyamatosan figyelemmel kísérik kollégáink. Ügyfeleink körében a vezető szolgáltatások voltak az életvezetési- és nevelési tanácsadás, valamint a segítő beszélgetések.

A családokkal való segítő munka során azt tapasztaltuk, hogy kiemelkedő probléma a családokon belül a működési zavar, mely életvezetési, családi–kapcsolati konfliktusokban, gyermeknevelési és elhanyagolási problémákban, lelki–mentális zavarokban nyilvánulnak meg.

A családi légkör, a rendszer működése meghatározza a benne élőket. A Szolgálatunk gondozásába került fiatalok csoportja legtöbbször nem tapasztalhatja meg a „jó” család érték- és normarendszerét, ezért a társadalmi beilleszkedésük és szerepvállalásuk is a negatív mintának lesz megfelelő.

Intézményünk ügyfélkörében jelentősen megnőtt a mentális problémákkal küzdők száma, akiknél a család egy vagy több (szülő és/vagy gyermek) tagja is súlyos lelki, mentális, vagy pszichés zavarral küzd. Ezeknek a személyeknek az ellátására az ellátórendszer továbbra sincs felkészülve. A szakemberekhez várólisták vannak és ritkák a konzultációs lehetőségek, mely megnehezíti a családsegítés folyamatát.

Szolgálatunknál is működik pszichológiai tanácsadás a gyermekek megsegítésére, melyre nagy szükség van a pszichésen terhelt gyermekek magas száma miatt.

A 2023. évben a szenvedélybetegségek közül a viselkedési függőség erőteljes növekedését tapasztaltuk, melynek megnyilvánulási formája a telefon és számítógépfüggőség.

A fiatalok számára leginkább a tabletek, okostelefonok és a játékkonzolok előtt töltött órák számítanak szórakoztató kikapcsolódásnak. A tizenévesek közel 8 órát töltenek okoseszközökkel naponta, de már az öt év alattiakat is egyre inkább érinti a digitális függőség, melynek következménye lehet az alvás- és hangulatzavar, koncentrációs nehézségek, látószervi károsodás, elhízás és mentális betegségek.

Digitális kitettségünk a jövőben fokozódni fog, melynek számos pozitív hatása is van, ha az okoseszközök használatát ésszerű és egészséges keretek közé tudják szorítani. A tiltás nem megoldás, mert az veszekedésekhez, dührohamokhoz, rongáláshoz vezethet, melyeket a hozzánk kerülő esetek nagy részében tapasztaltunk.

Az együttműködés során először a szülőknél kell változást elérni, mert először nekik kell megmutatniuk saját elkötelezettségüket azzal, hogy tudatosan kevesebbszer nyúlnak az okoseszközökhöz, nem használják háttérzajként a televíziót és a közös családi étkezésekről is kizárják ezeket. Tudatosan kell szüneteket beiktatni gyermekeiknek az okoseszköz-használat közben, az eszköz használati idejét pedig korlátozni kell a megfelelő alkalmazásokkal. Több olyan program is letölthető, melyekkel nem csupán szórakozni, de közben tanulni is lehet, mint a logikai- vagy memóriajátékokkal.

Intézményünk dolgozói az alapellátás keretében nevelési tanácsokat és tájékoztatást adnak a szülőknél arról, hogy milyen jelei vannak a függőség kialakulásának. Budaörs területén hiányzik a gyermekpszichiátria, ahová a gyermekek kevesebb idő alatt kerülhetnének be, mint a területileg illetékes Vadaskert Alapítvány a Gyermekek Egészségéért Kórház és Szakambulanciájára.

Tapasztalataink szerint a gyermekintézménybe való beilleszkedési problémákat elsősorban a tanulási és részképesség zavar okozza, mivel a gyermekeket sorozatos kudarcok érik. A családi szocializáció problémái is gyakoriak, amikor a szülő-gyerek kapcsolat problémás vagy egyedi családi minták és elvárások vannak, melyek következtében egyre többször találkozunk az idegrendszer fejletlensége miatti beilleszkedési és magatartási problémákkal.

A serdülők pszichés problémái általában akkor alakulnak ki, amikor a krízisidőszakban magukra maradnak segítség, elfogadás és megértés nélkül. A krízis azért alakul ki, mert felbomlik a gyermekkor egyensúlya és sok éven keresztül alakul ki az új egyensúly, mely a felnőtt életre jellemző. Ez egy olyan helyzet, ahol az eddig megoldások már nem működnek, sok a változás, melyekhez alkalmazkodni kell, és ezek a testi-lelki változások nagyon megterhelőek tudnak lenni. A kamasznál megnő az intim tér igénye, ezért nehezebb rálátni a változásokra. Ebben az időszakban még fontosabb a szülők részéről az elfogadás, a megértés és szoros, -bizalmas kapcsolatban maradni a serdülővel.

Szolgálatunk látókörébe szorongásos-depresszív tünetekkel, evészavarral, hangulati, magatartási, beilleszkedési és önértékelési zavarokkal, szuicid gondolatokkal kerültek, melyek miatt igénybe vették intézményünk pszichológiai szolgáltatását.

Pszichés problémák esetében az Intézményünk által biztosított pszichológus foglalkozott a gyermekekkel, súlyosabb esetben pedig tovább irányította őket a Vadaskert Alapítvány a Gyermekek Egészségéért Kórház és Szakambulanciájára.

Családsegítőink a szülőkkal foglalkoztak, nevelési tanácsokat adtak ahhoz, hogy megértsék és elfogadják, hogy türelemmel, megértéssel, ugyanakkor határozott elvárásokkal neveljék gyermekeiket, mert akkor ez az időszak is jól végződhet.

Az Intézményünkben biztosított pszichológiai segítség mellett szükség lenne gyermekpszichiátraire, aki terápiás segítséget nyújtana az arra rászoruló gyermekeknek.

A 6-17 és 35-49 évesek együttesen magas száma az idei évben is tartalmazza a külön élő szülővel való kapcsolattartás megnehezítése miatt kialakult, folyamatos konfliktusban lévő családokat. A gyermeket gondozó és a különélő szülő is gyakran ellennevelést és érzelmi zsarolást folytat, rendszeresen feljelentik egymást a gyermek veszélyeztetése miatt. Ezeket elsősorban a bosszúállás miatt teszik a szülők, hogy vélt vagy valós sérelmeiket megtorolják. Tapasztalataink szerint, egyre gyakrabban fordul elő a vagyon megosztása miatti háborúskodás, melyben a gyereket állítják maguk közé a szülők.

A szülők az egyéni érdekeiket előtérbe helyezve nem veszik észre, hogy súlyosan veszélyeztetik a gyermek egészséges érzelmi és erkölcsi fejlődését, bizonytalanságot, zavart (pszichés és szomatikus tüneteket) okozva. Az egymással folytatott harcok közben nem látják, hogy gyermekük életében az anya és az apa is egyaránt fontos, hiszen mindkettőjük feladata (akár együtt élnek, akár nem) gyermekeik felnevelése, fejlődésük támogatása. A

támogató családi környezet, a gondoskodó, meleg, bizalommal teli kapcsolat a szülőkkel biztosítja gyermekük egészséges lelki fejlődését.

A családok egy részénél azt is tapasztaltuk, hogy a szülői kompetencia nem alakult ki, vagy hibás mintákkal terhelt, ezért nem képesek gyermekeik életkori sajátosságaiból adódó problémáit kezelni. Ezek feloldására, megoldására a szülőknek nincs megfelelő mintájuk, így megfelelő megoldási stratégiájuk sem alakult ki. A diszfunkcionálisan működő családok esetében gyakran fordul elő a szülő és gyermeke közötti konfliktus, melynek oka a családon belüli szerepek kialakulatlansága, a határok, keretek és a tisztelet hiánya.

A kialakult problémák megoldása és a hibás működési mechanizmusok helyreállítása érdekében a HÍD Szociális Család és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ által nyújtott, kötelezően ellátandó szolgáltatásokat (családterápia, mediáció, jogi és pszichológiai tanácsadás) vették igénybe gondozottjaink.

A 2023. évben 2 válsághelyzetben lévő várandós anya került Intézményünk látókörébe, akik tájékoztatást kaptak az igénybe vehető ellátásokról, az őket és magzatjukat megillető jogokról és köteleességekről. A születendő gyermeke felnevelését vállalni nem tudó, válsághelyzetben lévő várandós anya tájékoztatást kap a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek elérhetőségeiről. Az alapellátás keretében történő gondozás célja a várandós segítése, a magzati élet tiszteletben tartása és védelme.

Az egyik kismama életvitelén nem kívánt változtatni, a felajánlott segítséget és elhelyezést nem fogadta el, ezért a szülés után az újszülött ideiglenes hatályú elhelyezését kezdeményeztük. A másik kismama sem kíván változtatni életvitelén, a már családjában lévő, másfél éves kisgyermekével kapcsolatban sem fogadja meg családsegítőnk tanácsait, ezért nála védelembe vételt kezdeményeztünk. Amennyiben nem változtat életvitelén a közeljövőben, akkor ott is ideiglenes hatályú elhelyezést fogunk kezdeményezni.

Ingyenes jogi tanácsadás vehető igénybe a budaörsi lakosoknak, melyet az Intézményünknel megbízási szerződéssel 1 fő ügyvéd nyújt a rászoruló családoknak. A szolgáltatás tanácsadás jellegű, segíti az eligazodást a jogi ügyekben és támogatást nyújt a jogi teendők meghatározásában, melynek eredményeként az ügyfél megfelelő felkészültséget szerezhet ügyeinek intézéséhez és érdekeinek érvényesítéséhez.

A jogi tanácsadás a szociális segítő tevékenység része, ezért feltétele a tanácsadó és a családsegítő folyamatos szakmai együttműködése. 2023. évben 58 fő részesült a szolgáltatásban 84 alkalommal.

Budaörsi jelzőrendszer véleménye és javaslatok

A Jelzőrendszer tagjai által visszaküldött, 2023. évre vonatkozó kérdőívek összesítése alapján megállapíthatjuk, hogy a Jelzőrendszer tagjai jónak és konstruktívnak ítélték meg együttműködésüket az ESZT Szociális és Gyermejjóléti Központ Család és Gyermejjóléti Szolgálattal.

Javaslataik:

- több és részletesebb tájékoztatás a gyermekvédelmi rendszerrel és a Gyermejjóléti Szolgálat működésével kapcsolatban,
- több jelzőrendszeri találkozó,
- közös programok,
- szülői fórumok szervezése, ahol nevelési tanácsokat kaphatnának,
- tájékoztató anyagok,
- több esetmegbeszélés,
- több pszichológus,
- több szakember.

Problémaként tüntették fel a hatósági eljárások lassúságát és a hatóság gyengeségét, valamint a településen élő családok és gyermekek mentálhigiénés, pszichológiai és pszichiátriai ellátásának lehetőségeit kevesellték.

Megvalósított tervek (2023. évi fejlesztés alapján)

Nyári tábor

A 2023. évben kétszer egyhetes nyári tábort szerveztünk rászoruló családok gyermekeinek. Minden nap reggelivel vártuk őket és tízórait, ásványvizet csomagoltunk számukra. A tábor keretében jártunk a Széchenyi-hegyi Gyermekvasúton, a Szigethalmi Vadasparkban, a Margit-szigeten, a Velencei tónál, a Fővárosi Állatkertben, a Budaörsi Városi Uszodában, a Veresegyházi Medveotthonban, a Dinnyés Várparkban és a Zene Házában. Budaörsön is szerveztünk programot, mely kirándulás, foci és egyéb kültéri játékokat jelentett.

Önismereti csoport

Az önismereti csoportok nagy előnye, hogy megtapasztalható egy támogató és elfogadó közösség ereje. A csoporttag átélheti, hogy a nála felmerülő problémákat mindenki más is átéli és ugyanúgy küzd vele. A csoport elfogad és megtart, mindenki azt érzi, hogy örömeiben és bánatában sincs egyedül. 2022. szeptemberben kezdtük a foglalkozásokat, melyeket 2023. áprilisában zártunk le. Minden héten egy alkalommal találkozott a csoport és segítettek egymást két csoportvezető segítségével.

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSÁNAK, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA, EZEN ELLÁTÁSOK IGÉNYBEVÉTELE, S AZ EZZEL ÖSSZEFÜGGŐ TAPASZTALATOK

3.2.1.BÖLCSŐDE

(Készült: Egyesített Bölcsődei Intézmények 2023. évi beszámolója alapján)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) értelmében a gyermekjóléti alapellátás keretén belül, bölcsődei ellátás formájában biztosítjuk a gyermek életének 20. hetétől 3 éves koráig a kisgyermekek napközbeni ellátását.

Amennyiben a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja – a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig gondozható, nevelhető bölcsődében, valamint, ha a gyermek sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult – a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-ig részesülhet bölcsődei ellátásban.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Budaörsön a gyermekek napközbeni ellátását Budaörs Város Önkormányzat Egyesített Bölcsődei Intézmények biztosítja.

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények szakmai tevékenységében kiemelt jelentőségű az állandóság, a tapasztalatszerzés, és az élményszerzés lehetőségének biztosítása. A napi tevékenységük során kiemelten fontos

a családok segítése, valamint, hogy a gyermekek a családok értékeinek, szokásainak optimálisan egyedi, személyiségüknek, fejlődési ütemüknek megfelelő nevelésben és gondozásban részesüljenek. Bölcsődéinkben felkészültek vagyunk sajátos nevelési igényű gyermek fogadására; nevelésük-gondozásuk - akár minden csoportban – teljes integrációban történik.

A bölcsődék szakmai programjában hangsúlyos szerepet kap a nevelés-gondozás valamennyi helyzete: játék, mondóka, ének, mese, vers, mozgás, alkotó tevékenységek, egyéb tervezett tevékenységek, a tanulás és a gondozás.

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények székhelye, telephelye:

Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpont

2040 Budaörs, Dózsa Gy. u. 17/A.

Mini bölcsődék

Százszorszép Bölcsőde telephelye:

2040 Budaörs, Lévai utca 35.

	férőhely:140 fő
csoportok száma:	12
	férőhely: 16 fő
csoportok száma:	2
	férőhely:120 fő
csoportok száma:	10
<u>Bölcsődei férőhely összesen:</u>	276 fő

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények tevékenysége során, Budaörs Város Önkormányzat (a továbbiakban: Fenntartó) által meghatározott kötelezően ellátandó alap és önként vállalt feladatok ellátását végzi.

Budaörsön a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását a Budaörsi Egyesített Bölcsődei Intézmények (továbbiakban Budaörsi EBI) biztosítja. Az intézmény székhelye az óvárosi részen a Dózsa György utca 17/A szám alatt található. A fenntartói jogokat Budaörs Város Önkormányzata gyakorolja.

Az intézmény egy székhely bölcsődében és tagintézményben 260 férőhelyen biztosította a három éven alatti gyermekek napközbeni ellátását 2023. március végéig.

A tervezettek szerint készült el a 16 férőhelyes, korszerű és környezetbarát mini bölcsőde, mely a Pitypang Bölcsődében kapott helyet. A Budaörsi Egyesített Bölcsődei Intézmények 2023. 04. 01-jétől a mini bölcsődei férőhelyek számával már 276 férőhelyen 24 csoportban biztosítja a kisgyermekek szakszerű napközbeni ellátását.

A bölcsőde működését alapvetően a gyermekvédelmi törvény és annak végrehajtási rendelete, a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet határozza meg.

A bölcsőde intézményes komplex szolgáltatás. Egy bölcsődei egységhez két bölcsődei csoport tartozik. Egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 fő gyermek, ha valamennyi gyermek a második életévét betöltötte úgy legfeljebb 14 fő gyermek nevelhető, gondozható. A csoportlétszámot befolyásolja a csoportszoba hasznos alapterülete is, mely gyermekenként minimum 3m². Sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermek integrálása esetén a csoportlétszám csökken. A Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban, a 14 fős csoportok kialakításához nincs meg a hasznos alapterület m²-e. A csoportszobák maximum 12 fő gyermek fogadására alkalmasak. A mini bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, mely a bölcsőde intézményéhez képest kisebb létszámú csoportban, egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést. Egy csoportba 7 fő kisgyermek fogadható, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, akkor 8 fő kisgyermek.

Szakmai tevékenység

Az intézmény feladatának tekinti, hogy olyan szakszerű, színvonalas ellátást nyújtson, mely elősegíti a korai szocializációt, biztosítja a gyermekek kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakozását maximálisan figyelembe véve az ellátott gyermekek életkori és egyéni sajátosságait.

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények Szakmai Programjában megfogalmazásra kerültek az intézmény célkitűzései, hittvallása, bölcsődei nevelés alapelvei, a nevelési- gondozási módszerek egységessége. Hangsúlyos szerepet kap a nevelés-gondozás valamennyi helyzete: játék, mondóka, ének, mese, vers, mozgás, alkotó tevékenységek, egyéb tervezett tevékenységek, a tanulás és a gondozás. A bölcsődék egyedi célkitűzéseiket, sajátosságait a saját Szakmai Programjukban fogalmazzák meg, így az egységesség mellett megjelenik az egyediség a szakmai munkában, amely színesíti az ellátást és választási lehetőséget jelent a családok számára. A bölcsődékben a gyermekek napközbeni felügyeletét, megfelelő tudással és szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők látják el, akik tudják, hogy a bölcsődei gondozás – nevelésnek nagy szerepe van. A szeretetteljes, differenciált bánásmódon alapuló bölcsődei nevelésük kulcsfontosságú a felnövekvő generációk erkölcsi, esztétikai értékrendjének értelmi és érzelmi struktúrájának kialakításában. A gyerekek egészséges életmódra nevelését, szomatikus fejlődését szolgálja a szabadlevegőn történő játék, mozgás melyre alkalmat ad az intézmények kertje, és a csoportok előtti teraszkialakítások. *A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan fogadjuk.* A bölcsődék konyhája a HACCP minőségbiztosítási előírásoknak megfelelő. A helyi főzőkonyhák teszik lehetővé az egészséges táplálkozás alapjaihoz elengedhetetlen frissen főzött ételek készítését, a közétkeztetési reform követését. Élelmészvezetőink dietetikus szakemberek, így biztosítani tudjuk a szakorvosi igazolással rendelkező különféle ételallergiás gyermekek részére a diétás étkeztetést.

Bölcsődei beiratkozás, felvétel

A bölcsődékben a nevelési év szeptemberben kezdődött és augusztus 31-jén fejeződött be.

A központi bölcsődei beiratkozás a nevelési év megkezdése előtt április - május hónapban történt, de ettől függetlenül év közben folyamatosan volt lehetőség a beiratkozásra a szabad férőhelyek függvényében. A meghirdetett beiratkozási napok előtt nyílt napokat tartottunk a bölcsődékben, de a várakozást megelőzően kevesebb szülő érkezett. Több szülőtől olyan visszajelzést kaptunk, hogy látták a honlapon a tavaly készített kisfilmeket a bölcsődéről mely elégséges információt nyújtott a részükre.

A tavaszi jelentkezési időszakban az összesen jelentkezők közül a családok 87%-a adta be igényét a bölcsődei ellátásra, de a nyár folyamán és az őszi - téli időszakban is érkeztek megkeresések a bölcsődei férőhely igénylése miatt. A férőhelyek iránt, 2022. év tavaszán nagyobb volt az érdeklődés, idén a 2023/2024. nevelési évre kevesebb volt a benyújtott felvételi jelentkezés/kérelem. Évről-évre emelkedik azoknak a száma, akik a szomszédos településekről (Érd, Diósd, Biatorbágy, Törökbálint, Tárnok, Sósút) vagy Budapest XI, XXII. kerületéből jelentkeznek hozzánk és az egyik szülő Budaörsi munkahellyel rendelkezik.

A bölcsődei felvételnél előnyben részesültek budaörsi lakcímmel rendelkező munkavállaló szülők gyermekei, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, a három vagy többgyermekes családban élő, az egyedülálló szülő által nevelt, a védelembe vett gyermekek, valamint, ha védőnő, a gyermekorvos vagy gyermekjóléti szolgálat javasolta a gyermek bölcsődei ellátását.

A gyermekek felvételéről a szülők kiértékelése késedelem nélkül megtörténtek.

A 2023. áprilistól induló mini bölcsődére nagy volt az igény, a szülők nagyon kedvelik ezt az ellátási formát a kisebb létszám miatt. A mini bölcsődébe a gyermekek felvétele március hónapban történt, mivel 2 éven aluli gyermek is jelentkezett, így 7-7 főt tudtunk felvenni. A gyermekek beszoktatása április 01-től kezdődött meg, és május végére befejeződött.

2023. év folyamán az Egyesített Bölcsődei Intézmények bölcsődéiben 276 (az SNI gyermekeket figyelembe véve 260) férőhelyen 390 fő rendelkezett bölcsődei jogviszonnyal, figyelembe véve az év során beíratott gyermeket, a folyamatos jogviszonnyal rendelkező gyermeket és a megszűnt jogviszonyú gyermeket.

- Pityang Bölcsőde és Gyermekközpont: 201 fő.
- Százszorszép Bölcsőde: 189 fő.

A bölcsődei jogviszonyok megszűnésének oka lakóhely változás, szülők munkavégzésének jelentős mértékben megváltozó helye (másik város/ország); több esetben évközben történő óvodai nevelésbe való távozás.

2023. január 01. napjától – december 31. napjáig, összesen 202 fő jelentkező volt, melyből:

- Felvételt nyert 197 fő gyermek.
- Elutasításban részesült 2 fő gyermek, mivel nem élt életvitelszerűen Budaörsön és nem dolgoztak a szülők Budaörsön.
- Hiányos kérelem érkezett be 3 fő részéről, amire nem érkezett hiánypótlás, így kérelmük törlésre került.
- Várólistára nem került senki.

A felvételt nyert gyermekek közül a bölcsőde megkezdése előtt 22 család mondta vissza a bölcsődei férőhelyet (költözés, várandósság, munkahely nem alkalmazta vissza az anyukát, vagy a munkahely biztosította a home office lehetőségét).

A férőhelyek zöme a nevelési év végén lesz üres, amikor a gyermekek közül az óvodai nevelésre kötelezettek augusztus 31-ével távoznak az óvodába.

2023. 08. 31-én az óvodába távozott gyermekek száma 161 fő volt.

- Pityang Bölcsőde és Gyermekközpont: 92 fő.
- Százszorszép Bölcsőde: 69 fő.

2023/2024 nevelési évet 2023. 09. 01-jétől 127 fővel kezdtük meg.

- Pityang Bölcsőde és Gyermekközpont: 44 fő.
- Mini bölcsődében: 14 fő.
- Százszorszép Bölcsőde: 69 fő.

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ELLÁTÁSA AZ INTÉZMÉNYBEN

1997. évi XXXI. törvény 42. §-a szerint a bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény, valamint elláthatja a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is.

A hatályos jogszabályok alapján a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása a bölcsődei ellátás keretében is végezhető. A Budaörsi EBI mindkét bölcsődéje teljes integráció keretében fogadja a sajátos nevelési igényű gyermekeket. A sajátos nevelési igény egy jogi definíció, mely nagyon sok diagnózist foglal magában. A Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal megállapodás alapján együttműködünk a bölcsődébe járó sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése érdekében. Szakértői véleménnyel rendelkező gyermekeket a szakszolgálat munkatársa fejleszti heti rendszerességgel. A megfelelő személyi és tárgyi feltételeknek köszönhetően, a gyermekek gondozásán és nevelésén túl, továbbra is biztosítani tudjuk - a bölcsődei napirendbe építve a - a komplex gyógypedagógiai

fejlesztést. Azon gyermekek számára, akik korai fejlesztésre szorulnak, de szüleik nem igénylik a napközbeni bölcsődei ellátást, ambuláns ellátás keretében biztosítjuk a fejlesztést intézményünkben.

2023-ban a szakértői bizottsági határozattal ellátott gyermekek száma:

- Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpontban: 5 fő,
- Százszorszép Bölcsődében: 3 fő.

Fejlesztő foglalkozások 2023. évben

A prevenció, a mielőbbi beavatkozás a koragyermekkori intervenciók alapelvei értelmében kiemelt feladat intézményünkben. A Budaörsi EBI gyógypedagógusa és gyógytornásza elsősorban a bölcsődés kisgyermekek preventív szemléletű ellátását, megsegítését végzi mindkét tagintézményben. Minden problémás, kérdéses esetről a bölcsődevezetők vagy az intézményvezető előzetes tájékoztatását követően került sor a gyermek célzott megfigyelésére, bölcsődei dokumentumainak átnézésére. A gyakran több órás vagy több alkalmas megfigyelések tették lehetővé, hogy a gyermek csoportban történő működése, a megszokott környezetben való viselkedése alapján támpontot kapjanak a későbbi, szülőkkel történő megbeszéléshez. A szülői konzultációk mindig személyesen, előre megbeszélt időpontban, nyugodt körülmények között zajlottak, hogy a felmerülő aggodalmak, kérdések, bizonytalanságok valóban meghallgatást nyerjenek és arra együtt válaszokat, megoldásokat találjanak. Azokban az esetekben, amikor egy kisgyermeknek valóban szüksége volt valamilyen megsegítésre, a szülők örömmel fogadták az egyéni foglalkozások lehetőségét, minden esetben beleegyeztek gyermekük fejlesztésébe, amelyet a családi fűzetben is mindig rögzítettünk. Szükség esetén felveszik a kapcsolatot a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival.

A gyógypedagógus a bölcsődés kisgyermekek preventív szemléletű ellátását, megsegítését végezte, ezzel lehetőség szerint elkerülve az esetleges túl korai, gyakran stigmatizáló diagnózisokat. A korábbi évekhez képest az ellátott gyermekek száma nem változott lényegesen, annak ellenére, hogy a most 2-3 éves korosztálynak pont a születése környékén kellett megtapasztalnia azt a szociálisan ingerszegényebb környezetet, amelyet a 2020-21-es koronavírus-járvány következtében volt szükséges bevezetni. Összesen az elmúlt évben (2023. év) 26 fő kisgyermekkel és családjukkal került kapcsolatba a gyógypedagógus. A Pitypang Bölcsődében 12 fő gyermek egyéni fejlesztése zajlott és 2 fő esetben elég volt egy tanácsadó konzultáció a gyermeke fejlődése miatt aggódó szülővel. A Százszorszép Bölcsődében 4 fő bölcsődés esetében volt szükséges az egyéni foglalkozás, 8 fő további esetben csak konzultáció valósult meg a szülőkkel. Jellemzően az ellátott gyermekeknél a beszédindulás késése, a figyelem, az aktivitás, a szociális-kommunikációs képességek zavara és a viselkedés komoly, hosszantartó zavara jelentette a beavatkozást igénylő problémát. A 2022/23-as nevelési év végére az egyéni foglalkozásokon résztvevő gyermekek közül óvodába ment 12 fő. Közülük egy esetben merült fel olyan komplex, több képességterületet érintő fejlődésbeli eltérés, amely indokolta, hogy a Pest Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat segítségét kértük a további ellátásának biztosításához. Az új nevelési évben (2023/24) két kisgyermek egyéni fejlesztése folytatódott, majd a beszoktatásokat követően az év végéig még két esetben indult egyéni megsegítés. Emellett pedig sor került 4 fő szülő konzultációra, de az új évre már kilátásba került több új eset megismerése is, amelyeket remélem továbbra is sikerül megfelelő segítségnyújtással megoldani.

Bölcsődei létszámadatok alakulása

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azon gyermekeket, akiknek szülője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, három vagy több gyermeket nevelő családban él, egyedülálló szülő neveli vagy védelembe vett gyermek.

A bölcsődei gyermekfelvétel az intézményvezető hatáskörébe tartozik. A felvétel, elutasítás vagy várólistára helyezés tényéről írásban értesítettük a jelentkezőket. A gyermekfelvétel az intézmény felvételi szabályzatának megfelelően történt.

Bölcsődei csoportok kialakítása

A bölcsődei gyermekcsoportok létszámának kialakítása a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet alapján történik, valamint figyelembe kell venni a módszertani irányelveket és a bölcsődék működési engedélyét is. A rendelet értelmében, egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek gondozható, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható, megfelelő alapterület biztosításával.

A bölcsődei csoportszoba hasznos alapterülete gyermekenként 3 m². A Pityang bölcsődében a csoportszobák hasznos alapterülete 30-32 m². A Százszorszép bölcsődében a csoportszobák hasznos alapterülete 38-40 m².

A bölcsődei ellátás nem kötelező, tehát nincs egy megadott hiányzási mérték, melyet nem léphetnek túl a szülők a gyermekeikkel. Ennek fényében bölcsődei ellátás esetén elegendő volt a szülőnek a hiányzás tényét bejelenteni.

2023. évben ellátott gyermekek összlétszáma a szolgáltatói nyilvántartás alapján

hónap	Pityang Bölcsőde		Százszorszép Bölcsőde		Mini Bölcsőde	
	beíratottak száma	feltöltöttség %	beíratottak száma	feltöltöttség %	beíratottak száma	feltöltöttség %
január	127	94%	112	95,7%	0	0
február	129	95,5%	114	97,4%	0	0
március	132	97,7%	118	100%	0	0
április	137	100%	117	100%	7	43,7%
május	136	100%	117	100%	13	81,2%
június	135	100%	117	100%	13	81,2%
július	135	100%	114	97,4%	13	81,2%
augusztus	125	92,5%	114	97,4%	13	81,2%
szeptember	80	59,2%	81	69,2%	14	87,5%
október	96	71,1%	96	82%	14	87,5%
november	106	78,5%	108	92,3%	14	87,5%
december	106	78,5%	108	92,4%	14	87,5%

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények bölcsődéibe beíratott gyermekek életkor szerinti létszáma 2023-ban

	6-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36-47 hó	Összesen
Pityang Bölcsőde	0 fő	20 fő	74 fő	12 fő	106 fő
Százszorszép Bölcsőde	3 fő	18 fő	80 fő	7 fő	108 fő
Mini Bölcsőde	0 fő	1 fő	13 fő	0 fő	14 fő
Összesen	3 fő	39 fő	167 fő	19 fő	228 fő

NEVELÉSI ÉV ÉS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG ÖSSZEFOGLALÁSA

A bölcsőde törvényes működése mellett elsődleges célunk a szakszerű, színvonalas ellátás nyújtása volt a nevelési évben. A gyermek joga, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakozásához, állapotának megfelelő fejlesztésre, nevelésre, amelyet, mint napközbeni gyermekellátó intézmény a legmesszemenőig támogatunk. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknevelők feltétel nélküli elfogadással forduljanak a gyermekek felé, hiszen a bölcsőde az első intézmény a gyermek életében, és ekkor szakad el először a családjától.

A Bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramja szerinti "saját kisgyermeknevelő" – rendszerrel segítettük a gyermekek beilleszkedését, mely állandóságot, biztonságot ad ebben az időszakban számukra. A szeptemberi beszoktatások megkezdése előtt a beszoktatási ütemtervet a csoportok szüleivel egyeztetjük, általuk elfogadva, hetente egy-egy gyermek beszoktatására került sor. Az aktuális és hatályos jogszabályok, valamint aktuális eljárás rendek mellett a családlátogatások után ideális körülmények mellett, zökkenőmentesen, az életkori sajátosságok érzelmi hullámvasútján zajlott a kisgyermek beilleszkedése a bölcsődébe. A beszoktatás ideje gyermekenként változó volt, nincs egy állandó „recept”, hisz nem lehet siettetni, erőltetni. A beszoktatás élménye fontos meghatározója a bölcsődei beilleszkedésnek, a későbbi intézményi közösségi részvételnek. A bölcsődei nevelés nagyon fontos része a család és a bölcsőde jó kapcsolata. Együttműködésünkben egyenlő partnerek vagyunk, hiszen a közös cél a gyermek harmonikus fejlődése. A bölcsődei nevelési alapelvekre építve szerveztük a kisgyermekek nálunk töltött napjait. A játékot a gyermek elsődleges tevékenységi formájának tekintjük, ezért biztosítjuk, hogy megismerje a körülötte lévő világot és kipróbálja, gyakorolja, megélje és feldolgozza az őt ért élményeket.

Kisgyermeknevelőink az egyéni bánásmóddal, a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával, a pozitív megerősítéssel, az önállóságra ösztönzéssel igyekeztek megerősíteni az egészséges fejlődés segítését, az érzelmi biztonság megteremtését, a szocializáció fejlesztését. Módszereinkben törekedtünk a három év alattiakra jellemző adekvát nevelési módszerek alkalmazására. A gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez napirend kialakításával/szervezésével biztosítottuk a játéktevékenység, a mozgás, a levegőzés és a megfelelő táplálkozás feltételeit. A tevékenységek közül a mondókázás, mesélés, éneklés nem maradhatott ki egy nap sem. Éneklés – mondókázáshoz használtak furulyát, hangszereket is. Közös játék, illetve a manuális munka segítségével a színek elsajátítását is segítették.

A gyermekek levegőn való altatása kuriózumnak számít országos viszonylatban is. Ezt a szinte egyedülálló sajátosságot bölcsődéink minden csoportjában maximálisan kihasználjuk a napi nevelési-gondozási munka során.

Bölcsődéinkben lehetőséget teremtünk arra, hogy a kisgyermek a természetet megismerjék és kapcsolatot alakíthassanak ki vele. Ez fontos feladatunk mert a célzott korai szocializáció nagyban elősegíti a tisztelet és szeretet kialakulását más élőlények és természeti környezet iránt. A gyermekek környezetünk megismerését beszélgetésekkel, megfigyeléssel alapozták meg. Így többek között megismerték a gyümölcsöket, zöldségeket, állatokat, növényeket. A környezeti nevelés megjelent az alkotó-, zenei- és irodalmi kezdeményezések témájában is.

Szakmai programunknak megfelelően, fontos feladatunknak tartjuk, hogy megőrizzük és felkeltsük a gyermekek mozgáskedvét. Minden bölcsődénkben tornaszoba található, mely biztosítja azt a mozgásteret és mozgásfejlesztő játékokat, amelyek nélkülözhetetlenek a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlődéséhez és a különböző mozgásformák gyakorlásához. A kisgyermeknevelők a nevelés tervezését a csoportnaplóba rögzítették és értékelték. Minden gyermek mozgás - és személyiségfejlődéséről feljegyzést készítettek (fejlődésnapló), amennyiben lemaradást észleltek, azt jelezték a fejlesztő szakemberek felé. Ehhez fontos volt a testi állapot figyelemmel kísérése és dokumentálása (súly, magasság, testarányok).

CSALÁDOK ÉS BÖLCSŐDÉK KAPCSOLATRENDSZERE

A bölcsődei nevelőmunkánk a családi nevelés értékeire épül, kiegészíti, összhangban van vele. Ehhez elengedhetetlen a családokkal kialakított jól működő kapcsolat. Módszereink közé tartoznak a személyes és csoportos beszélgetések, bölcsőde – család közös programok, a családlátogatás, a beszoktatás, napi találkozások, nyílt napok, minden olyan közös tevékenység, ami a gyermekért történik. Célunk, hogy támogassuk a kisgyermekes családokat gyermekeik nevelésében. A szülők többsége támaszkodik a bölcsődei szakemberek gyermeknevelési – gondozási ismereteire, tapasztalataira, együttműködőek és betartják az intézmény házirendjét.

PROGRAMOK A BÖLCSŐDÉKBEN

Az előző évekhez hasonlóan 2023. évben is munkatervünkben az év során változatos programokat terveztünk, ezek összhangban voltak bölcsődéink szakmai programjával. Érdekes, színes programjainkkal szerettük volna örömet, élményt okozni a gyermekeknek és a családoknak, hiszen ezek a programok lehetőséget adnak arra, hogy a családok megismerhessék a bölcsődében folyó nevelőmunkát és szorosabbá váljon a bölcsőde és a család együttműködése. Minden rendezvényünket igyekeztünk maximálisan előkészíteni, megszervezni.

Farsangi vígasságok

A gyermekeket a farsang napján már reggel zeneszóval várták a bölcsődékben. A gyermekek, kisgyermeknevelők, dajkák is jelmezt öltöttek erre a napra. A délelőtt a közös táncról, vigalomról, a csoportok egymás meglátogatásáról és konyhai dolgozók által sült fánk elfogyasztásáról szólt. Jó hangulatban telt a délelőtt, a farsangi mulatságot fényképen is megörökítették, és a szülőkkel megosztották a csoportok zárt facebook csoportjában.

A víz világnapja

Ezen a napon a kisgyermeknevelők beszélgettek a gyermekekkel a víz fontosságáról, a vízben élő állatokról. Kézműves vizes foglalkozások történtek bölcsődékben. A környezettudatos életre egyre korábbi életszakaszban kell a gyermekeket bevonni. A víz értékének fontosságára, már a kézművészet alapozásának megtanításakor felhívják a gyermekek figyelmét a kisgyermeknevelők.

Föld napja

A természet védelmét fontosnak tartjuk arra törekszünk, hogy a kisgyerekek már bölcsődés korban megismerkedjenek a környezettudatos életvitellel. Ezen a napon a délelőtti órákban virágpalántákat ültettek a gyermekek a kisgyermeknevelők közreműködésével. A szülők is hozzá járultak ahhoz, hogy minden cserépbe, virágládába sok- sok palánta kerüljön. Az ültetés utáni napokban a gyerekek a kisgyermeknevelőkkel közösen gondoskodtak a növények fejlődéséről.

Húsvéti készülődés

Kisgyermeknevelők a megelőző hetekben színes tavaszi dekorációval díszítették a csoportokat az ünnepre hangolódva. Izgalommal telt a nyuszi várása, ami magába foglalta a tojásvadászatot és a nyuszi simogatást. A kisgyermeknevelők aktuális versekkel, dalokkal ismertették meg a gyerekeket. A szülőkkel tervezett húsvéti délutánt nagy érdeklődéssel fogadták a családok. A gyermekek a szülők segítségével tojást díszítettek, festékekkel, matricával, lehetőség volt arra is, hogy papírból kivágott tojást, báránykát, nyuszt díszítsenek, amit a rendezvény végén nagy örömmel vittek haza.

Anyák napja

Az elmúlt évekhez hasonlóan az édesanyáknak kisebb ajándékkal kedveskedtek a gyerekek, minden csoportban különböző alkotások készültek figyelembe véve a korcsoport összetételét.

Apák napján minden édesapának köszönetüket fejezhették ki a gyerekek, egy jelképes, kézzel készített ajándékkal. Jó érzés volt az édesapák arcán látni a hálát, hogy megemlékeztünk róluk is.

Gyermeknap

Nagyszabású családi délután formájában valósult meg. Évek óta a mosolybirodalom közreműködésével bonyolítjuk le a rendezvényt. Ebben az évben is arcfestőket, népi játékokat biztosítottak a számunkra, amit az apróságok nagy lelkesedéssel próbáltak ki. Az arcfestők csodálatos alkotásokat varázsoltak a vidám kis arcokra. Idén a Két Pupák együttes szolgáltatta a muzsikát a gyerekek és a szülők nagy örömeire. A kisgyermeknevelők ötletes, játékos feladatokkal szórakoztatták a gyerekeket. A családok játék adományokkal járultak ahhoz, hogy kis csomagokat készítsünk zsákbamacskához, ami nagy népszerűségnek örvendett. A bölcsődei dolgozók ebben az évben először palacsintával kedveskedtek a gyerekeknek, illetve a felnőtteknek. A palacsintát minden dolgozó sütötte és töltötte. Készült még zsíroskenyér, a szülők szívesen fogyasztották. A budaörsi rendőrkapitányság rendőrautót biztosított a számunkra, akit érdekelt beleülhetett, a szirénát is kipróbálhatta. Nagyon jó hangulatban telt a délután a szülők és a gyermekek nagy örömeire.

Tökfaragás „Tök jó nap”

A tökfaragásra délután uzsonna után hívtuk meg a családokat, nagy volt az érdeklődés a program iránt a szülők hatalmas tökökkel érkeztek az eseményre. A tökök belsejének kikaparását a gyermekek és a családtagok önfeledten végezték. Aki nem szeretett volna a tökkel foglalatkoskodni annak lehetősége volt arra, hogy papírból kivágott formákat díszíthetett. Nagyon ötletes formák, faragások készültek mindenki nagy örömeire. Az aranyos tökfigurák a csoportok teraszára kerültek, hogy a gyerekek még napokig tudjanak benne gyönyörködni.

Mikulás napján a gyermekek csillogó szemekkel várták a Mikulást, de meglepődtek mikor bekopogott az ajtón. Van, aki integetve, mosolyogva fogadta, van, aki visszahúzódott kisgyermeknevelője ölébe, onnan figyelte a piros ruhás Mikulást, aki „sok dolga” ellenére nem sietett. Szép, türelmesen meghallgatta a gyerekek által ismert dalokat, majd megajándékozta őket szaloncukorral, a bátrabbak kezét is fogták vele.

Adventi készülődés

Advent idején a bölcsődénkben gyakorlattá vált a Mézeskalács díszítés, amint minden évben megrendezünk és meghívjuk a családokat erre az alkalomra. Ebben az évben a gyerekek a kisgyermeknevelőkkel együtt gyúrták össze a mézeskalács hozzávalóit, együtt kinyújtották és karácsonyi formákkal kiszaggatták, a konyhai dolgozók pedig megsütötték. A családi délutánon a gyerekek önfeledten kidíszítették a különböző formákat, különböző anyagokkal / dekor gyöngy, tortadara, / A kisgyermeknevelők karácsonyi díszek készítéséhez papírból kivágott harangot, fenyőfát, csillagot, kínáltak, amit a mézeskalács mellett, mintázhattak a gyerekek. Az itt készült alkotásokat nagy örömmel vitték haza a családok. A szülők hangot adtak elégedettségüknek, és jelezték, hogy a jövőben is szívesen részt vennének hasonló alkotó délutánokon. A sikeres kézműves délutánok építő jelleggel befolyásolták a nevelői munkát és a kapcsolatainkat a szülőkkel.

Luca napi vásár

Az újdonság volt idén, hogy karácsonyi vásárt rendeztek a csoportok. A kisgyermeknevelőknek és a szülőknek köszönhetően csodás ajándéktárgyak készültek, amit nagy lelkesedéssel vásároltak meg az érdeklődők az árujukat kínáló szülőktől.

KAPCSOLATRENDSZER

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok

kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Év közben a társintézményekkel folyamatos volt a kapcsolattartás, kihasználva minden rendelkezésünkre álló kommunikációs csatornát, együttműködési lehetőséget. 2023. évben is megválasztásra kerültek a bölcsődék Érdekképviselői Fórum tagjai. A fórumot a gyermekvédelmi törvény mentén szabályosan működtetjük. Minden telephelyen minimum két alkalommal üléseztek. A 2023-as évben indokolt volt rendkívüli ülés megtartása a Százszorszép Bölcsődében.

A szülők továbbra is aktív részesei voltak a bölcsődék életének, érdekképviselőjük jól működik. A Budaörsi Egyesített Bölcsődei Intézmények honlapján folyamatosan frissülő információkhoz, aktualitásokhoz férhetnek hozzá a szülők. Elérhetősége: www.bolcsode-budaors.hu.

A jelzőrendszer tagjaként a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a pedagógiai szakszolgálattal együttműködve, az év során több alkalommal is szükség volt információcserére egy-egy ellátott gyermekkel vagy a családdal kapcsolatban. A bölcsődéktől pedagógiai szakvéleményt 2023. évben 3 alkalommal kértek (a gyermek ellátottságára, gondozottságára, életkorának megfelelő fejlettségére, fejlődésére, gyermekvédelmi problémákra utaló jelekre, a szülők intézményünkkel való kapcsolatára vonatkozó tájékoztatást). Esetmegbeszélésen egy gyermekkel kapcsolatosan két alkalommal vettük részt.

A bölcsőde-óvoda közötti átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében olyan kapcsolatot építettünk ki az óvodával, melynek során megismerhetjük, segíthetjük egymás nevelőmunkáját. Az együttműködés formái: óvodalátogatások, tapasztalatcserék. Az óvodába kerülő gyermekek szüleinek tájékoztatása. Az óvónők látogatása a bölcsődében.

A **Védőnői Szolgálattal** is tartjuk a kapcsolatot, mely általában telefonos vagy írásos kapcsolattartásra irányul.

Pest Vármegyei Pedagógia Szakszolgálat munkatársa a sajátos nevelési igényű gyermekeket fejleszti. A szolgálat részére az intézmény az eszközöket és a helyet ingyen biztosítja.

Magyar Bölcsődék Egyesületével szakmai kapcsolatot tartunk. Az Egyesület pénzügyi felügyeleti bizottsági tagjaként aktív részt veszek az egyesület munkájában. Munkatársaimmal a lehetőségekhez képest szakmai tájékoztatókon, szakmai napokon is részt veszünk. A Magyar Bölcsődék Egyesülete rendszeresen delegál a Pitypang Bölcsődevezetővel kisgyermeknevelők vizsgáztatásához.

Más bölcsődei intézménnyel való együttműködés során regionális értekezleteken az intézményekkel kölcsönösen tájékoztatjuk egymást az általunk szerzett tapasztalatokról, az alkalmazott új módszerekről, eredményeinkről stb. A szakmai módszertani Intézménnyel jó kapcsolatot ápolunk, a kölcsönösség elve alapján egymás szakmai munkáját segítjük.

Közösségi szolgálatot biztosítunk intézményeinkbe, ehhez együttműködési megállapodást kötöttünk az iskolákkal. A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben foglaltaknak megfelelően az iskolai közösségi szolgálat megszervezésében működünk együtt. Az önkéntes munkára ebben a nyári időszakban 4 fő tanulót fogadtunk, segítettek kertészkedni, festegetni, az intézmény kreatív díszítésében.

Önkormányzat dolgozóival, önkormányzati képviselőkkel - telefonon, személyesen, információ kérés esetén e-mail-ben, költségvetés tervezésénél skype-on keresztül tartottuk a kapcsolatot. Fontosnak tartjuk az óvoda – bölcsőde jó kapcsolatának fenntartását, hiszen ott folytatják tovább közösségi életüket a bölcsődés gyermekek.

BÖLCSŐDÉBEN FIZETENDŐ TÉRÍTÉSI DÍJAKRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Gondozási díj

Az Egyesített Bölcsődei Intézmények a Gyvt. alapján gondozási díjat és étkezési díjat is alkalmazhat. A gondozási díj összegét, Budaörs Város Önkormányzata Képviselő – testülete A felnőtt és gyermek személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló többször módosított 24/2004. (IV.20.) Önk. rendeletében **nulla forintban határozta meg**, ezzel is segítve a városban élő kisgyermekes családokat.

Gyermekétkeztetési térítési díj

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés, valamint a gyermekintézményekben biztosított egyéb étkezés intézményi (nettó)térítési díjáról szóló

13/2011.(III.28.) többször módosított önkormányzati rendelete alapján, a négyszeri étkezési díj összege:

- 2022. július 01-jétől: 510 Ft + 137,70 Ft (áfa) = 647,70 Ft/nap/fő
- 2023. április 01-jétől 714 Ft + 192,78 Ft (áfa) = 906,78 Ft/nap/fő

A szülők Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen vehetik igénybe:

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem

összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át, amely 2023-ban 200.564 Ft. (2023. január 1-jétől a bruttó minimálbér 232.000 forint = nettó 154.280 forint x 130% = 200.564 Ft)

Kedvezményes étkezés

A bölcsődei-óvodai étkezési díjkedvezményeket és a kedvezményre jogosultak körét a Gyvt. szabályozza.

Kedvezményes, ingyenes étkezésben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek mellett kibővült a kedvezményezett köre a családban tartós beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelőkkel, vagy ha a gyermek olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, három vagy több gyermeket nevelőkkel, és jövedelem szerint ingyenesen étkezőkkel.

A kedvezmények igénybevételéhez a szülők által benyújtott NYILATKOZAT (328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 6 sz. melléklete) szükséges és a kedvezményt igazoló dokumentumok benyújtása. Az ingyenes étkezéshez nem kell jövedelem igazolást benyújtani.

2023. évben beíratott gyermekek étkezési formák szerinti megoszlása

Nem kedvezményes étkezők száma összesen (fizetős)	107 fő
Kedvezményes étkezők száma összesen (nem fizet)	62 fő

Az elmúlt évhez viszonyítva emelkedés mutatkozik a nem kedvezményes étkezőknél, és csökkenés a kedvezményezettelnél. Az étkezési kedvezmény egy folyamatosan változó adat a beíratott gyermekek száma, illetve a szülők jövedelmeinek változásai befolyásolják. A táblázatban szereplő számok a bölcsődék által leadott havonkénti adatokból kerültek számolásra, átlagosra. A kedvezményezett étkezők részletes táblájának elemzésénél számos esetben több jogcímen is igényelhetne egy család kedvezményt. Előfordult, hogy aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült, mellette három vagy többgyermekes kedvezmény típus is illett rá. Előfordult már az is, hogy három vagy többgyermekes kedvezmény mellett, tartós beteg volt a gyermek. Ilyen esetben a gyermeket csak az egyik kedvezmény típusnál tüntetjük fel, mivel ezen szempontok bármelyike alapján mindenképpen teljesen ingyenes az ellátás igénybevétele. A kedvezményesen étkező gyermekek után a fenntartónak kell vállalnia a költségeket, mivel az étkezési díjból származó bevétel nem tervezhető pontosan.

Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltságának idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét a bölcsőde nyitvatartási idejében. Időszakos gyermekfelügyeletet a gyermek törvényes képviselőjével kötött írásos megállapodás alapján biztosítjuk, üres férőhelyen, illetve férőhely hiányában, aktuálisan hiányzó kisgyermek helyén, előzetes egyeztetés alapján. Az év eleji pandémiás helyzet miatt, és a Pityang Bölcsődében végzett átalakítás miatt a gyermekfelügyelet nem működött.

Térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatások

A családtámogató szolgáltatásokat a bölcsődei alapellátás prioritása mellett szerveztük. Valamennyi szolgáltatási forma megvalósításánál figyelembe vettük a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a koragyermekkori intervenció szemléletének befogadását. A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása.

A Só-szobák

A Só szobákat a gyermekek az őszi, téli hónapokban, az időjárás függvényében használhatják, preventív, egészségmegőrző jelleggel biztosítjuk. Csoportbeosztás szerint, saját kisgyermeknevelőjükkel a hidegebb napokon a légúti betegségek megelőzése céljából veszik igénybe. Énekes, mondókás játékokat játszottak, beszélgettek és légző gyakorlatokat végeztek.

Játzócsoporthoz a bölcsőde külön helyiségében, önálló egységben működtetjük. Az előző években a járványhelyzet miatt a szolgáltatás szünetelt. Sajnos továbbra sem tudtuk a szolgáltatásainkat biztosítani Budaörsön élő- de a bölcsődei ellátásban nem részesülő - gyermekeknek és családjaiknak.

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek és szüleik, valamint a külsős gyermekek és szüleik részére, közös zene, ének együttjátszási lehetőség az, **Cini-cini, muzsika**. Gyógypedagógus és kisgyermeknevelő irányításával, heti egy alkalommal délután vehették igénybe a családok

Speciális tanácsadást a bölcsődéinkben a 0-3 éves korú gyermekek gondozási-, nevelési problémái esetében szakemberek bevonásával (bölcsődeorvos, pszichológus, gyógypedagógus, gyógytornász, dietetikus.) biztosítjuk. Igény esetén előre egyeztetett időpontban, a szolgáltatás ingyenesen igénybe vehető.

3.2.2. ELLÁTÁSI ÉS TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSEK KERETÉBEN BIZTOSÍTOTT ELLÁTÁSOK (Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Irodájának feladata)

3.2.2.1. GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSA

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni.

A Gyvt. 94. § (3) bekezdés b) pontja alapján az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több állandó lakos él gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni.

Budaörs Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását a Fészek Gyermekvédő Egyesülettel kötött szerződéssel biztosítja.

Az ellátási szerződés értelmében a Fészek Gyermekvédő Egyesület az Önkormányzat közigazgatási területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező, illetve a város területén felügyelet nélkül maradt, veszélyhelyzetbe került gyermekek számára, egy fő férőhelyre biztosítja a gyermekek átmeneti gondozásának jogszabályokban meghatározott szakmai követelményeit, és a feladat ellátása során betartja az ellátáshoz kapcsolódó nyilvántartási, adatkezelési és adatvédelmi kötelezettségeket.

2023. évben 1 anya 3 gyermekkel vette igénybe a szolgáltatást.

3.2.2.2. CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

Az Önkormányzat 2019. évben az Oltalom Karitatív Egyesülettel (1086 Budapest, Dankó u. 9.) a Baptista Menedék Szolgálattal (1224 Budapest, Leányka u. 34. III/21.) kötött ellátási szerződést a családok átmeneti otthona biztosítására. Az Oltalom Karitatív Egyesülettel 2023. december 31. napjáig, a Baptista menedék Szolgálattal kötött szerződés 2023. november 30. napjáig hatályos.

Családok átmeneti otthona szolgáltatási szerződések alapján 2023. évben nem volt elhelyezés, ellátási díj nem került kifizetésre. Az ellátási szerződések nem kerültek meghosszabbításra.

4. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

4.1. Az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ

2023. 02. 27. Pest Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály hatósági ellenőrzése az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatánál tartott hatósági ellenőrzést. Kisebb hiányosságokat tártak fel, melyeket az Intézményvezető nyilatkozatával pótoltak, a megküldött dokumentumok alapján a hiányosságokat megszüntették.

4.2. Egyesített Bölcsődei Intézmények

1. Pitypang Bölcsőde és Gyermekközpont:

- 2023.03.20. Pest Vármegyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal, közegészségügyi ellenőrzés
- 2023. 03.22. Pest Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának hatósági ellenőrzése
- 2023. 12. 15. Pest Vármegyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal (terápiás medence ellenőrzése).

2. Százszorszép Bölcsőde:

- 2023.03.20. Pest Vármegyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatala, közegészségügyi ellenőrzés
- 2023. 03.22. Pest Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának hatósági ellenőrzése

Külső ellenőrzések alapján az Egyesített Bölcsődei Intézmények az előírásoknak megfelelnek, az ellenőrzések során hiányosságot, hibát nem tártak fel. A Pest Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának hatósági ellenőrzésén a hivatal ellenőrei szóbeli dicséretben részesítették a bölcsődéket precíz munkájukért.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

Pénzbeli és természetbeni ellátások reálértékének megőrzése

Budaörs Város Önkormányzata - önként vállalt feladatként saját bevételei terhére - a település hátrányos helyzetű polgárainak támogatására erős szociális hálót működtet. Az önkormányzat elsődleges szempontnak tartja a pénzbeli, természetbeni ellátások megállapításánál, hogy anyagi okok miatt gyermek ne kerüljön ki a családjából. A rászoruló családok anyagi támogatása elsődleges szempont a lakhatásuk megőrzéséhez is.

Folyamatos cél a pénzbeli és természetbeni ellátások esetén az ellátás reálértékének megtartása, a legrászorultabb családok hatékony segítése, a gyermekszegénység megakadályozása.

Gyermekjóléti szolgáltatás fejlesztése

Intézményünk tervei között szerepel, hogy a családokban jelentkező nevelési és gondozási folyamatok során felmerülő problémákat és hiányosságokat, valamint ezek káros hatásait a közösségi programok szervezésével próbáljuk meg enyhíteni és/vagy megoldani ügyfeleinkkel együttműködve.

Kiemelten fontos, hogy valamennyi társadalmi rétegből részt vehessenek a kliensek a programjainkon. Rendszerezsek az ünnepekhez kapcsolódó programok a gyermekek szüleit is bevonva, valamint a kortárs csoportok, ahol egymás elfogadása és segítése az elsődleges.

Szolgálatunk önsegítő csoportot szervez a gyermekeiket egyedül nevelő szülők számára, hogy közösen tárják fel az erőforrásaikat és egymást segítve tudják megoldani a nehézségeket.

Gyermekét/gyermekait egyedül nevelő szülők csoport és a kapcsolattartó szülők csoport szervezés alatt van, melyek első foglalkozásai március hónapban lesznek.

- *Kézműves foglalkozás* — Községi kézműves foglalkozások, melyek keretében ajándéktárgyakat lehet készíteni, és amelyek köthetők egy-egy ünnepi alkalomhoz (pl: tökfaragás, adventi díszek készítése, farsangi maszkok készítése).
- *Baba-mama klub* — A gyermekekkel foglalkozó szakemberekkel együttműködésben kerül megszervezésre a klub, ahol a kisebb gyermekekkel kapcsolatban kaphatnak az édesanyák hasznos és segítő tanácsokat szakemberektől, valamint megoszthatják egymás között praktikus gyakorlataikat.
- *Kamaszcsoport* — Ezek a foglalkozások olyan 12-17 éves gyermekek számára lesz segítség, akiknek nehézséget okoz a kortársaikkal való kapcsolat kialakítása, a velük való kommunikálás, a pályaválasztás, vagy a társadalmi normák betartása.
- *Gyermekét/gyermekait egyedül nevelő szülők csoport* — Egyszülősként sokféle probléma merül fel, amit nehéz egyedül megoldani. A közösség erőt, információt ad, benne van a kapcsolati tőke, és az egymást segítés lehetősége.
- *Kapcsolattartó szülők önsegítő csoport* — Egy olyan önsegítő program, mely a benne rejlő pozitív erők felhasználásán alapszik, és azon, hogy a részt vevő szülők megtapasztalják azt, hogy problémáikkal nincsenek egyedül. A szülőnek joga és kötelessége, hogy gyermeke sorsát, jövőjét akkor is figyelemmel kísérje, ha szülői felügyeleti joga nem számít teljeskörűnek; feladata ez gyermeke erkölcsi fejlődésének elősegítése, jellemének kialakítása, képzettségének megszerzése terén. A gyermek érdeke az, hogy az egymástól különülő szülők között együttműködés legyen. Tanácsokat és új, mások által kipróbált és bevált problémamegoldási és együttműködési formákat kaphatnak egymástól, melyeket szakemberek segítenek.

Gyermekjogi védelem

Az önkormányzat továbbra is kiemelt figyelmet fordít a gyermekek jogainak védelmére. A Hintalovon Alapítvánnyal 2023. évben is keretszerződést kötöttünk, ennek keretében rendszeresen fogadóórákat tartanak az intézményekben. Minden hónapban esetmegbeszélések tartására kerül sor, ahol a város intézményeiben dolgozó szakemberek tanácsot, segítséget kérhetnek az alapítvány munkatársaitól és egymástól. Az alkalom az együtt gondolkodás színtere a gyermekek és családok megfelelő támogatásának elősegítéséhez.

Gyermekek napközbeni ellátása – Bölcsőde

Olyan magas színvonalon működő kisgyermekellátó intézményrendszer működtetése, mely a gyorsan változó külső környezetre és igényekre reagálni képes.

Szülőcsoportos beszélgetésvezetés megújult módszerének gyakorlati alkalmazását támogatni minden csoportban. A hozzá kapcsolódó szakmai műhelymunkák számának emelése, valamint a motiváció fenntartása.

Okos eszköztár további bővítése az intézményben (kiemelten laptopok).

Környezettudatos szemlélet tovább gondolása, azoknak a bölcsődei életbe való beépítése.

Jó hangulatú, családbarát intézmény és munkahely biztosítása, melyben az ellátottak és az ellátók is jól érzik magukat, terepintézményként is megfelelni a szakmai elvárásoknak.

Budaörsi óvodák visszajelzései alapján a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása:

- hatékonyabb kommunikáció a család- és gyermekjóléti szolgálattal, gyámhivatallal, szociális segítői hálózattal,
- gyermekvédelmi protokollok, eljárásrendek megismerése, mivel sok a bizonytalanság a pedagógusok, nevelő munkát segítő munkatársak körében,
- szülői kompetenciák erősítésére olyan programok, előadások szervezése, ami támogatja a szülők mentális egészségének fenntartását, megfelelő segítséget nyújt a szülői viselkedésről, valamint a szülő-gyermek kapcsolatának javításáról,
- több együttműködés intézményi szinten, szülői fórum keretein belül,
- óvodapszichológus nagyobb óraszámú való elérhetősége.

Gyermekek lakhatási körülményeinek javítása

Az albérletben élő, több gyermekkel rendelkező családok részére lehetőség szerint szociális bérlakás biztosítása.

6. BÜNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS FIATALKORÚ BÜNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BÜNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BÜNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA

A város rendelkezik bűnmegelőzési koncepcióval, melyet Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Képviselő-testület 41/2006. (II.17.) ÖKT. sz. határozatával fogadott el. A koncepció azt az elvet rögzíti, hogy a közbiztonság kezelésének a megelőzési felfogás az alapja.

Az alábbi célokat, prioritásokat fogalmazza meg:

Általános cél: az objektív és szubjektív biztonság közelítése és javítása

Prioritások:

- a közterületek rendje (a közterületeken történő bűncselekményeket a lakosság közvetlenül érzékeli és védekezési lehetőségei is korlátozottak, ezért egyik legfontosabb feladat az olyan terület, nyilvános hely rendjének biztosítása, melyet bárki igénybe vehet és az egyes állampolgár saját védelmét nehezen tudja megoldani)
- a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése (a megelőzési munkában a halmozottan hátrányos helyzetűekre, a veszélyeztetett gyermek és fiatalokakra, illetve a visszaesőkre kell koncentrálni elsősorban)
- a helyileg aktuális kedvezőtlen tendenciák megállítása (pl. ilyen a közlekedési balesetek, „feketemunka”, kábítószeres bűnözés stb.)
- a település közbiztonságának javításához szükséges minimális rendőri jelenlét biztosítása.

6.1. A budaörsi gyermekkorú és fiatalkorú bünelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bünelkövetés okainak bemutatása

6.1.1. A gyermekkorú és a fiatalkorú bünelkövetők száma, az általuk elkövetett bűncselekmények

A KSH legutolsó elérhető adatai szerint az elkövetés helye szerint Budaörsön az érintett korcsoportban alábbi esetszámokban voltak bűncselekmények:

REGISZTRÁLT SZÁMA (ELKÖVETÉS HELYE SZERINT – BUDAÖRS)	ELKÖVETÉSEK HELYE	ESETSZÁM 2021	ESETSZÁM 2022
FIATAL FELNŐTT (18-24 ÉVES)		58	43
FIATALKORÚ (14-17 ÉVES)		8	9
GYERMEKKORÚ (14 ÉV ALATTI)		2	1

TelR-KSH STAR adatok

Jellemző elkövetések típusai: lopás, könnyű és súlyos testi sértés, visszaélés kábítószerrel, rablás

6.2. BUDAÖRSI RENDŐRKAPITÁNYSÁG GYERMEKVÉDELEMMEL, PREVENCIÓVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGE

(Készült: a Budaörsi Rendőrkapitányság 2023. évben végzett munkájáról,
a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről beszámolója alapján)

6.2.1. Család- és gyermekvédelmi tevékenység, valamint a hozzátartozók közötti erőszak helyzetének bemutatása

Folyamatos a kapcsolattartás a gyámhatósággal, a családsegítő szolgálat munkatársaival. A körzeti megbízottakon keresztül a szignalizáció lehetőséget nyújt a veszélyeztetett célcsoporttal kapcsolatos információk közvetlen átadására. Jogszabályi feltételek fennállása esetén minden esetben intézkedés történik az ideiglenes megelőző

táoltartás elrendelése érdekében. A Budaörsi Rendőrkapitányság jelenleg nem folytat körözési eljárást kiskorú személy eltűnése miatt.

6.2.2. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység értékelése, ezen belül a Rendőrség iskolai prevenció programjai

Több tagintézményben jelent meg a rendőrkapitányság képviselője az elmúlt év folyamán. Megelőzési előadást szerveztünk a Mákszem Óvodában, Kesjár Csaba Általános Iskolában, Herman Ottó Általános Iskolában, Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskolában, Kincskereső Óvodában. A rendezvényeken kiemelt hangsúlyt kap a prevenció. Ezen programok alkalmával bűnmegelőzési játékokat játszanak, feladatokat oldanak meg a gyerekek, betekintést nyernek a rendőrség munkájába.

A rendőrkapitányság képviseltette magát a Budaörsi Önkormányzat által szervezett „Hintalovon Alapítvány” tájékoztatóján.

A rendőrkapitányság várakozó terében megtalálhatók az áldozatsegítő szolgálatok elérhetőségével kapcsolatos információk. Az Igazságügyi Minisztérium Áldozatsegítő Központ munkatársa rendszeresen tart fogadóórákat a rendőrkapitányságon, melyek az ügyfelek tájékoztatására előre meghirdetésre kerülnek.

6.2.3. A kábítószer prevenció helyzete

A kábítószerrel összefüggésben érdeklődő szülők részére telefonos ügyelettel, valamint a rendőrkapitányság épületében fogadóórával állunk rendelkezésre. Felkérés alapján a megelőzési előadó kábítószer-prevenciós előadásokat tart a megkereső intézményben.

Kiberbiztonság bemutatása

A rendőrkapitányság kiemelt figyelmet fordít az internetes csalások, a kibertérben elkövetett zaklatások, a gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatosan látókörébe került cselekmények felderítésére. A vagyon elleni online csalások esetében protokoll került kidolgozásra a bankok megkeresésére és az azonnali intézkedések megtételére, az adattárak lefoglalására.

Az iskolaőri tevékenység bemutatása

A Budaörsi Rendőrkapitányság illetékességi területén 2023. szeptember 1-jétől egy iskolaőr lát el szolgálatot a Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskola Tagintézményében, ahol speciális, fogyatékkal élő gyermekek képzésével foglalkoznak. A helyi koordinátor és az iskolaőr között folyamatos a kapcsolattartás. Napi szintű az eligazítás és a beszámoltatás. Az iskolaőr feladatait az együttműködési megállapodásban és az őrutasításban foglaltaknak megfelelően teljesíti. Az értékelt időszakban kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

„Az iskola rendőre” program

„Az iskola rendőre” programhoz illetékességi területünkön 26 iskola csatlakozott melynek keretében 26 iskolarendőr került kijelölésre. Szeptember hónapban az iskolarendőrök, a szolgálatos állomány az iskolák környékét folyamatosan ellenőrizték, segítették a gyalogosok közlekedését, felhívták a járművezetők figyelmét az iskolák környékén a megnövekedett forgalomra. Az iskolarendőr plakátok kihelyezésre kerültek a tagintézményekben.

6.2.4. Az oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel folytatott együttműködés helyzete

Az illetékességi területen működő valamennyi oktatási intézménnyel, civil szervezettel igyekszünk a kapcsolat felvételére, együttműködésre. Az óvodákban, iskolákban a bűn- és balesetmegelőzési előadók találkoznak az ifjúsággal, valamint a kijelölt oktatási intézményekben az iskolarendőrök útján tartjuk a kapcsolatot.

Az őszi folyamán több alkalommal rendeztünk Kapitánysági Nyílt Napot, melynek keretében óvodás és iskolás gyermekek ismerkedtek a rendőrkapitányság épületével, szolgálati járművekkel, szolgálati állatokkal, valamint bűn- és balesetmegelőzési előadáson vettek részt.

Összegzés, a jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok

Az értékelte időszak főbb célkitűzései nagyrészt megvalósultak. A Budaörsi Rendőrkapitányság személyi állománya 2023. évben a rendelkezésre álló feltételrendszerek mellett törekedett szakmai munkáját az elvárt szinten végrehajtani, melynek során fokozott figyelmet fordított az állampolgárok jogainak és törvényes érdekeinek tiszteletben tartására, biztonságérzetének növelésére.

Célkitűzések a 2024. évre

- Az állampolgárok szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásoló bűncselekmények (lopás, lakásbetörés) megelőzése, eredményesebb felderítése;
- A jelentősen elszaporodott internetes csalások megelőzése, eredményes felderítése;
- A reagálóképesség megőrzése, szükség esetén javítása;
- A bűnügyi és rendészeti szolgálati ágak szorosabb együttműködése;
- A személysérüléssel közlekedési balesetek számának csökkentése, különös tekintettel a halálos kimenetelű balesetekre;
- Az ittas járművezetők és a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt állók hatékonyabb kiszűrése;
- Szabálysértési szakterületen intenzívebb szankcionálás a főbb baleseti okok tekintetében;
- A parancsnoki állomány stabilizálása

**7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS
KERETÉBEN MILYEN FELADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN VESZNEK RÉSZT CIVIL
SZERVEZETEK**

Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete fontos feladatának tekinti a helyi feladatok végrehajtásában résztvevő civil szervezetek támogatását. A civil szervezetek támogatása az önkormányzati költségvetésen keresztül, illetve működési támogatásként pályázati úton valósul meg.

Budaörs Város Önkormányzata a 2023. évben 12 500 eFt támogatást biztosított 39 budaörsi civil szervezeteknek, amellyel 2024. február 28. napjáig kell elszámolnia.

A pályázat keretében budaörsi civil szervezetek számára nyújtott a működésükhöz támogatást, annak érdekében, hogy a szervezetek fent tudják tartani alaptevékenységüket és működésüket.

Az önkormányzat támogatásával a civil szervezetek számos tábor, kiállítást, koncertet, kulturális, ismeretterjesztő előadást, sportrendezvényt és sportfoglalkozást; kirándulást és szabadidős- közösségfejlesztő, illetve ifjúsági programot, továbbá szakkört valósítottak meg a budaörsi lakosok, családok, közösségek, illetve gyermekek számára.

2024. évben a megpályázható támogatás összege 15 000 eFt-ra emelkedik.

Budaörs Város Önkormányzata a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek, a gyermeki jogok védelmét. Küzd a gyermekszegénység felszámolásáért. A gyermekekért dolgozó pedagógusok, közalkalmazottak munkáját továbbra is igyekszik megbecsülni.

Budaörs, 2024. május „ .”

Wittinghoff Tamás
polgármester